КПСС XXV СЪЕЗДИНИ МУНОСИБ КУТИБ ОЛАМИЗ

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

22-ЙИЛ ЧИҚИШИ.
№ 98 (5447).
20 МАЙ СЕШАНБА
1975 ЙИЛ.
Баҳоси 2 тийин.

ПИЛЛА ТОПШИРИШ БОШЛАНДИ

Область пиллакорлари якунловчи йилда катта муваффақиятларга эришиш учун курашиб, биринчи ҳосилни топшира бошладилар. Оржоникидзе районида пилла тайёрлаш оммавий равишда бошланди. Шу кунга қадар район бош пилла сушилкаси хўжаликлардан 2 тоннадан ортиқ сифатли пилла қабул қилиб олди.

Райондаги йирик пиллакор «Қизил Ўзбекистон», «Ўзбекистон ССР 50 йиллиги» ва Ленин номли колхозларнинг ҳар бири бу йил мамлакатга 31-33 тоннадан пилла етказиб беришга аҳд қилганлар. Бу хўжаликлар пилла қурти боқишни ҳар томонлама уюшқоқлик билан ўтказиб, ўз зиммаларидаги мажбуриятларини анча ошириб бажариш учун курашмоқдалар.

«Қизил Ўзбекистон» колхозининг илғор пиллакори Ўролой Тошматова тайёрлаш пунктига биринчи бўлиб янги ҳосилни олиб келди. У 0,5 қути пилла қуртидан 74,5 килограмм пилла топширди. Шу колхоз аъзолари Холбуви Жалолова, Рихси Эрматовалар ҳам пилла олиб келдилар.

«Ўзбекистон ССР 50 йиллиги» колхозидан ўрта мактаб ўқитувчиси Шер Шоюсупов ўз оила аъзолари билан икки қути пилла қуртини парвариш қилиб, планда белгиланган 120 килограмм ўрнига 180 килограмм сифатли «кумуш тола» топширди. Райондаги барча хўжаликларида шу кунларда етиштирилган пиллани териб олиш ва уни ўз муддатида давлатга топшириш қизғин бошланди.

Бекобод ва Ўрта Чирчиқ районларида ҳам пилла топшириш бошланди.

БИР КОЛХОЗДА 300 СУВЧИ

Шу кунларда Ленин номли колхозда 300 сувчи кеча-кундуз меҳнат қилмоқда. Улар сувдан тежаб-тергаб фойдаланмоқдалар. Ҳар бир сувчи нормасини бир ярим баробарга етказиб бажаряпти. Ишчан, тажрибали сувчилар ёнларига ёшларни олиб, меҳнат қилишяпти.

Колхозчилар сув танқислигини бартараф этиш учун барча чораларни кўришган. Ариқ сувига сизот сувлари аралаштирилиб, эгатларга тараляпти. Деярли ҳамма бригадада экинларни суғориш икки сменада ташкил этилди. Шу сабабли ҳам 2 минг гектарга яқин майдонда уруғ чигит суви берилиб, текис ундириб олинди. Кўчатларнинг тўлиқ бўлиши учун сувчилар ҳам ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшмоқдалар.

Улуғ Ватан урушининг ветерани Шаҳром Нормирзаев хўжаликнинг тажрибали сувчиларидан ҳисобланади. Ҳар йили оддий колхозчиларни янги касбга ўргатади, уларни ҳам уста сувчилар бўлиши учун ўзининг тажрибаларини ишга солади. Сувчи Жамил Ҳошимов нормасини бир ярим-икки баробардан бажармоқда. Шу туфайли у ишлаётган бригададаги экилган уруғлик чигит тезда ундириб олинди. Дастлабки парвариш соз ўтди. Ҳозир ғўзанинг аҳволи яхши. Бўйига бўй қўшилмоқда. Правление аъзоси Исроил Эшпўлатов сувчиларнинг иши устидан назоратни кучайтириш билан бирга ўзи ҳам сувчилик қиляпти.

Хўжаликдаги ҳар бир сувчи ёшлардан уч-тўрт кишининг тажрибали сувчи бўлиб етишиши учун ҳаракат қилмоқда. Қайси бригадада бўлманг, сувчиларнинг агротехника талабларига мувофиқ меҳнат қилаётганликларининг гувоҳи бўласиз.

Боймирза Шаҳрамов бошлиқ бригада аъзолари 92 гектар майдонда чигитни барвақт ундириб олиб, эндиликда иккинчи парваришни ҳам кучайтириб юбордилар. Пахтакорлар ягана тамомлаб, ғўзани озиқлантиряптилар. Улар ҳар гектар ерда 110—125 минг туп кўчат сақлаб қолишга сўз бердилар. Шермат Олимов бошлиқ ва бошқа бригадаларнинг аъзолари ҳам ҳар бир туп кўчатни авайлаб парвариш қилишмоқда.

Суғоришда, культивация қилишда, бегона ўтлардан тозалашда, ғўза зараркунандаларига қарши курашда пахтакорлар ғайрат кўрсатишмоқда. Улар социалистик мусобақани кенг кучайтириб, КПСС-нинг бўлажак XXV съездини меҳнат ғалабалари билан нишонлашга ҳаракат қилмоқдалар.

Ғ. МУБОРАКОВ,
Янгийўл райони.

СУРАТДА: Шер ШОЮСУПОВ. Оржоникидзе районидаги «Ўзбекистон ССР 50 йиллиги» колхозидаги ўрта мактабнинг ўқитувчиси. У бу йил икки қути пилла қуртини намунали парвариш қилиб, пландаги 120 килограмм ўрнига 180 килограмм пилла топширди.

С. Махов фотоси.

ПАХТА ТОЗАЛОВЧИЛАР МУВАФФАҚИЯТИ

Янгийўл пахта тозалаш заводи коллективи якунловчи йилда маҳсулотни реализация қилишни кўпайтириш, ўз фаолиятларининг барча асосий кўрсаткичларини яхшилаш юзасидан зиммаларига олган социалистик мажбуриятларини бажармоқда. Технология қоидаларига қатъий амал қилиш, асбоб-ускуналар қаровини яхшилаш, илғор иш усулларини қўллаш ва айниқса социалистик мусобақа муваффақиятлар гарови бўлмоқда.

Шу туфайли ҳам корхона меҳнат аҳли йил бошидан буён баракали ишлаб, ойлик маҳсулот реализация қилиш планларини зиёдаси билан бажаришга муваффақ бўлмоқда. Ўтган тўрт ой мобайнида пахта тозаловчилар пландагига қўшимча 1943 тонна «оқ олтин» толаси, 219 тонна момиқ ишлаб чиқардилар.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ВА СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИДА

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети «1975 йилда ҳосилни ўриб-йиғиб олиш ва қишлоқ хўжалик маҳсулотларини тайёрлашни таъминлаш тадбирлари тўғрисида» қарор қабул қилдилар.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети ҳосилни ўриб-йиғиб олишни ўз вақтида ва юксак сифатли ўтказиш, дон ва бошқа деҳқончилик маҳсулотларини харид қилиш планини тўла ва ошириб бажариш ҳамда уларни ташиб олиш ва сақлашни таъминлаш мақсадида иттифоқдош республикалар Компартиялари Марказий Комитетларига, Министрлар Советларига, СССР Қишлоқ хўжалиги министрлигига, СССР Мелиорация ва сув хўжалиги министрлигига, «Союзсельхозтехника»га, СССР Тайёрлаш министрлигига, СССР Озиқ-овқат саноати министрлигига, СССР Енгил саноати министрлигига, СССР Гўшт ва сут саноати министрлигига, ўлка, область ва район партия комитетларига, автоном республикалар Министрлар Советлари ва меҳнаткашлар депутатлари маҳаллий Советлари ижроия комитетларига, маҳаллий қишлоқ хўжалик органларига, колхозлар, совхозларнинг ва тайёрлов ташкилотларининг раҳбарларига 1975 йил қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари ҳосилини ўриб-йиғиб олиш ва тайёрлаш учун колхозлар, совхозлар, тайёрлов ҳамда транспорт ташкилотларининг ўз вақтида шай бўлиб туришини таъминлаш вазифасини юклади.

Иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советларига ва «Союзсельхозтехника»га «Трансcельхозтехника» транспорт корхоналаридаги автомобиль колонналарини 1975 йил ҳосилини ўриб-йиғиб олишга тайёрлаш, юк автомобилларини ҳар бир автомобилга иккитадан ҳайдовчи ҳисобига шофёрлар состави билан таъминлаш топширилди.

«Союзсельхозтехника»га СССР Қишлоқ хўжалиги министрлиги ва иттифоқдош республикалар Министрлар Советлари билан келишиб, зарур бўлиб қолган тақдирда қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ҳосилини ўриб-йиғиб олиш ва тайёрлаш учун «Транссельхозтехника»га қарашли транспорт корхоналари автоколонналарини бир иттифоқдош республикадан иккинчи иттифоқдош республикага юбориш, йўллар министрлигига эса мазкур автомобиль колонналарини ташиш учун улар келтирилгандан кейин темир йўл платформалари бериш топширилди.

Қишлоқ ва сув хўжалигига запас қисмлар, ўрим-йиғим ва бошқа қишлоқ хўжалик машиналари, асбоб-ускуна ва материаллар ишлаб чиқарувчи ҳамда етказиб берувчи министрликлар ва идораларга уларни муддатидан илгари тайёрлаш ва қарорда белгиланган муддатда юборишни таъминлаш топширилди. Колхозлар ва совхозларга, СССР Мелиорация ва сув хўжалиги министрлиги ҳамда СССР Тайёрлаш министрлиги корхоналари ва ташкилотларига қўшимча равишда асбоб-ускуналар, нефть маҳсулотлари, запас қисмлар, шиналар, электротехника буюмлари, металл буюмлар, металл ва бошқа материаллар ажратилади.

СССР министрликлари ва идораларига, иттифоқдош республикалар Министрлар Советларига қишлоқ хўжалигига тракторлар, комбайнлар, кишлоқ хўжалик машиналари, ёнилғи ва бошқа материал-техника воситаларини ишлаб чиқариш ва етказиб бериш юзасидан топшириқлар қандай бажарилаётганлигини алоҳида назорат остига олиш топширилди.

Иттифоқдош республикалар Министрлар Советлари, СССР Қишлоқ хўжалиги министрлиги СССР Мелиорация ва сув хўжалиги министрлиги, СССР Тайёрлаш министрлиги ва «Союзсельхозтехника» 1975 йил ҳосилини ўриб-йиғиб олиш учун ажратилган материал ресурсларидан ғоят тежаб-тергаб фойдаланишни таъминлашлари керак.

СССР Қишлоқ хўжалиги министрлигига ва «Союзсельхозтехника»га иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советлари билан келишиб дон экинлари ҳосилини ўриб-йиғиб олишни тезлатиш мақсадида вужудга келган шарт-шароитга қараб, ажратилган фондлар бўйича дон комбайнлари етказиб бериш муддатларини ўзгартиришга рухсат этилди.

Иттифоқдош республикалар Министрлар Советларига ва СССР Тайёрлаш министрлигига колхозлар ва совхозларни давлатга дон топшириш учун ғалла қабул қилувчи корхоналарга бириктириб қўйиш, донни ташиш графикларини тузиб чиқиш ва тасдиқлаш (кеча-кундуз ишлашни ҳисобга олган ҳолда) таклиф этилди. Дон ташишга раҳбарлик қилиш ва автомобиль транспортидан фойдаланишни яхшилаш мақсадида районлар, областлар, ўлкалар ва республикаларда оператив диспетчерлик группалари тузилсин, ғалла қабул қилувчи корхоналарда катта автомобиллар ва автопоездлардан донни жуда тез ўлчаб олишни ва туширишни таъминлаш учун зарур чоралар кўрилсин.

Донни қабул қилувчи корхоналарнинг техника-кимёвий назорат бўлимлари ғалла сифатини ўз вақтида ва тўғри белгилаб беришни таъминлаш мақсадида зарур миқдорда лаборантлар билан таъминлансин.

Ўрим-йиғим ишлари учун бошқа республикалар, ўлка ва областларнинг колхозлари ҳамда совхозларига 1975 йилда жўнаб кетадиган комбайнчиларга, тракторчиларга ва тракторчи-машинистларга вақтинча иш жойига бориш ва қайтиб келиш учун йўл ҳаражати, шунингдек совхоз ёки колхозга бориш учун йўлда сарфланган вақт ҳамда етиб келгандан кейин дастлабки 3 кунга ўртача иш ҳақи тўланади. Совхозларда мазкур механизаторларга меҳнат ҳақи шу совхозда амалда бўлган нормалар ва нархларга қараб тўланади. Комбайнчилар, тракторчилар ва тракторчи-машинистлар учун асосий иш жойидаги ўртача иш ҳақининг 75 проценти сақлаб қолинади. Мазкур суммани корхоналар ва ташкилотлар механизаторларнинг асосий иш жойида ўз маблағлари ҳисобидан тўлайдилар ва бу сумма иш ҳақи фондига қўшилмайди, колхозлардан юбориладиган механизаторларга эса механизаторлар борадиган иттифоқдош республика бюджети, ҳисобидан ҳосилни ўриб-йиғиб олаётган хўжаликлар томонидан тўланади. Шу муносабат билан командировка қилинувчи механизаторларга суткалик ҳаражат ва квартира ҳақи тўланмайди.

Колхозларга командировка қилинувчи механизаторлар учун меҳнат ҳақини совхозларда амалдаги норма ва нархларга қараб тўлаш, шунингдек ҳосил ўрим-йиғими учун бошқа хўжаликларга юборилган тракторчи-машинистлар, комбайнчилар ва шофёрларнинг ишлаган вақтини, ҳар йили тўланадиган отпускани олиш ҳуқуқини берадиган меҳнат минимумига қўшиш тавсия этилди.

Колхозлардан юбориладиган механизаторларга асосий иш жойида белгиланган миқдорда ихтисоси бўйича иш стажи учун иш ҳақига қўшимча ҳақ тўланади. Мазкур қўшимча ҳақ ҳосилни ўриб-йиғиб олиш учун юборилган хўжаликлар томонидан тўланади.

Дон ва дуккакли дон экинлари, кўп йиллик ўт уруғлари, узун толали зиғир ва силосбоп экинларни ўриб-йиғиб олувчи комбайнларда ишлайдиган совхозлар ва бошқа давлат қишлоқ хўжалик корхоналарининг тракторчи-машинистларига ҳамда комбайнчиларига хўжаликда белгиланган мавсумий нормани бажарганлик учун (ҳосилни яхши сифатли ва нобуд қилмай ўриб-йиғиб олган тақдирда) 2 центнердан 4 центнергача дон (текин) бериш кўзда тутилди. Комбайн агрегатларининг бошқа ходимларига қуйидаги миқдорда дон бериш кўзда тутилди: тракторда ишловчи машинист-тракторчига комбайнда ишловчи комбайнчи учун ажратилган доннинг 80 проценти миқдорида, комбайнчи ёрдамчисига ва шофёрга ҳар бирига 70 проценти миқдорида ва ғарамловчига комбайнда ишловчи комбайнчига ажратилган доннинг 50 проценти миқдорида дон берилади. Уларнинг хоҳишига қараб дон ўрнига давлат нархи бўйича пул тўланиши мумкин.

Комбайн агрегатларининг иш унумини ошириш, ҳосилни ўриб-йиғиб олиш муддатларини кисқартириш, доннинг нобуд бўлишини камайтириш ва комбайнларнинг икки сменада ишлашидан комбайнчилар ҳамда уларнинг ёрдамчиларининг моддий манфаатдорлигини ошириш мақсадида иттифоқдош республикалар Министрлар Советларига 1975 йилда дон экинлари ўрим-йиғимида икки смена ишлаган (бир комбайнда икки комбайнчи ҳисобидан) комбайнчилар ва уларнинг ёрдамчиларини бир суткада камида икки смена нормани бажарганлик учун иш ҳақининг 20 процентигача миқдорда, Сибирь, Урал, Қуйи ва Ўрта Волга районларида ҳамда Қозоғистон ССРнинг қўриқ районларида иш ҳақининг 40 проценти миқдорида мукофотлашни жорий этишга рухсат бериш ҳуқуқи берилди. Мукофот иш сифатли бажарилган ва комбайн бундан кейинги суткада ишлаш учун бус-бутун ҳолда топширилган тақдирда бир кеча-кундузги иш натижаларига қараб берилади.

Сибирь, Урал, Узоқ Шарқдаги ва Қозоғистоннинг қўриқ районларидаги хўжаликларда ғаллани ғарамлаш чоғида ўрим машиналарида ишловчи тракторчи-машинистларга оммавий ўрим-йиғимнинг дастлабки 7 кунида, қолган районларда эса дастлабки 5 кунида ҳосилга ва ўрим-йиғим шароитига қараб 0,5 килограммгача, ғалла ва нўхатни ўриб-йиғиб олганда ҳар бир гектардаги ўриб-йиғиб олинган нўхат учун 1,5 килограммгача дон бериш кўзда тутилди.

Иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советларига ҳосилни ялпи ўриб-йиғиб олишнинг дастлабки кунларида (кўпи билан 10 кунга) қанд лавлаги ва уруғлик лавлагини йиғиб-териб олишда банд бўлган совхозларнинг тракторчи-машинистларига оширилган миқдорда меҳнат ҳақи тўлашга рухсат этилди.

РСФСР Министрлар Советига ва Қозоғистон ССР Министрлар Советига РСФСР ва Қозоғистон ССРнинг қўриқ районларидаги ҳосилни ўриб-йиғиб олиш учун келган комбайнчиларга ва уларнинг ёрдамчиларига давлат харид нархларига қараб колхозлар, совхозлар ва бошқа давлат қишлоқ хўжалик корхоналари томонидан 10 центнергача ғаллани нақд пулга сотишга рухсат берилди.

Иттифоқдош республикалар Министрлар Советларига 1975 йил ҳосилини ўриб-йиғиб

(Давоми иккинчи бетда).

ТОШКЕНТ трактор заводи қишлоқ хўжалиги меҳнаткашларига кўплаб машиналар етказиб бермоқда. Корхонада КПСС XXV съездини муносиб совғалар билан кутиб олиш учун ўзаро мусобақа қизитиб юборилди. Булар сафида 18-цех илғор ишчиларидан М. Тошбоев ва Г. Кекк ўртоқлар ҳам бор. Пешқадамлар шу кунларда беш йиллик планини бажариб, ўнинчи беш йиллик ҳисобига ишламоқдалар.

А. Тўраев фотоси.

ВАТАНПАРВАРЛИК ТАШАББУСИ ҚАНОТ ҚОҚАВЕРСИН

Ўзбекистон ёш меҳнаткашларининг 1975 йилда республика қишлоқ хўжалиги учун юз минг механизатор тайёрлаш соҳасидаги ташаббуси ҳамма жойда зўр акс-садо берди. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети маъқуллаган шу қимматли ташаббусни амалга ошириш борасида комсомол ташкилотларининг вазифалари республика комсомоли Марказий Комитетининг 19 май куни Тошкентда бўлиб ўтган пленумида муҳокама этилди. Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг биринчи секретари Э. Ғ. Ғафуржонов доклад қилди.

Пленумда шу нарса таъкидлаб ўтилдики, республика комсомол ташкилоти қишлоқ хўжалигига комплекс механизацияни жорий этишни оталиққа олган йигирма йиллик давр ичида деҳқончилик ва чорвачиликни ривожлантиришнинг умумхалқ курашига анчагина ҳисса қўшди. Ўзбекистон комсомолининг ярим асрлик юбилейига тайёргарлик кунларида ёшларнинг «Қишлоқда яшайсанми — техникани билиб ол!» шиори остидаги ватанпарварлик ҳаракати гобора кенг қулоч ёзмоқда. КПСС XXV съезди шарафига меҳнат вахтасида туриб ишлаётган кўпгина йигит ва қизлар қишлоқ механизатори касбини эгаллашга интилмоқдалар.

Пленум қабул этган қарорда ёшларнинг техника ихтисосларини ўрганиш, қишлоқ механизаторлари кадрларини тайёрлашда қатнашиш йўлидаги ҳаракатини ривожлантиришга ҳар томонлама кўмаклашиш — комсомол комитетларининг жуда муҳим вазифаси эканлигини белгилаб берди.

Пленумда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари И. Р. Қурбонов нутқ сўзлади.

Пленум қатнашчилари КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Леонид Ильич Брежневга баланд руҳ билан мактуб йўллаб, жонажон ленинчи партиянинг ҳар қандай топшириғини шараф билан бажарамиз, КПСС XXV съезди шарафига қишлоқ хўжалигини янада юксалтириш ишига муносиб ҳисса қўшамиз, деб ишонтирдилар.

Пленум ишида КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари ва аъзоликка кандитатлари И. Г. Анисимкин, В. Г. Ломоносов, Н. М. Матчонов, Н. Ж. Худойбердиев, Н. Маҳмудов, Г. М. Орлов иштирок этдилар.

(ЎзТАГ).

ҲУНАР ЎРГАНМОҚДАЛАР

«Главташкентстрой»нинг ўқув комбинатида ташкил этилган бир ойлик курсларда кўплаб ёшлар ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда ғишт териш, бўёқчилик, сувоқчилик касбларини ўрганмоқдалар.

Тингловчилар билимларини амалда синаб ҳам кўрмоқдалар. Ўқитувчилардан С. Маҳмудова, Б. Рошков, М. Смирнова иншоотлар қурилиши ва унинг қисмлари тўғрисида ёшларга билим бермоқдалар.

З. ИСМАТУЛЛАЕВ.

ЎЗБЕКИСТОН МЕҲМОНЛАРИ

19 май куни Уругвай Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ Родней Арисменди рафиқаси Альфрика Лагаски де Арисменди билан Тошкентга келдилар.

Тошкент аэропортида Р. Арисмендини КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари В. Г. Ломоносов, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретарлари И. Г. Анисимкин, И. Р. Қурбонов, О. У. Салимов кутиб олдилар.

Аэропортга тўпланган кишилар Родней Арисменди ва Альфрика Лагаски де Арисмендини самимий табриклаб кутиб олдилар. Меҳмонларга гулдасталар тақдим этилди.

(ЎзТАГ).

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ВА СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИДА

(Боши биринчи бетда).

олиш учун барча корхоналар, муассасалар ва ташкилотларнинг юк автомобиллари ва бортли автоприцепларини ҳайдовчилар состави ҳамда ремонт воситалари билан бирга жалб этиш (тасдиқланган рўйхатдаги баъзи министрликлар ва идораларнинг автомобилларидан ташқари), шунингдек жалб этилган автомобилларни автомобиль хўжаликларига, совхозлар ва колхозларга бириктиб қўйиш тартибини, шу автомобиллардан автомобиль колонналари тузиш ва уларни запас қисмлар, ремонт воситалари ва нефть маҳсулотлари билан таъминлаш тартибини белгилашга рухсат этилди.

Ҳосилни ўриб-йиғиб олиш учун жалб этилган юк автомобилларини ва бортли автоприцепларни темир йўлда ташиш чиқимларини тўлаш тартиби белгиланди. Дон ташиш учун, шу жумладан донни узоқ масофадаги ғалла қабул қилиш корхоналаридан линиядаги корхоналарга ташиш учун, 1975 йил ҳосилидан мойли экинлар уруғлиги, қанд лавлаги, пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотларини ташиш учун, шунингдек силос массасини ташиш учун автомобилларнинг эгаларига ва шоферларга ҳақ тўлашнинг ва шоферларнинг асосий иш жойидан мувақкат иш жойигача бориб келиши учун ҳақ тўлашнинг 1974 йилда амалда бўлган тартиби сақлаб қолинади.

Дон ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотларини ташишда юк автомобилларининг кечакундуз ишлашини ташкил этиш зарур деб топилди. Шу мақсадда иттифоқдош ва автоном республикаларнинг Министрлар Советлари, ўлка ва область ижроия комитетлари ҳосил ўрим-йиғимида банд бўлган барча автомобилларни ҳар бир автомобилга иккитадан шофер ҳисобидан ҳайдовчилар состави билан таъминлашлари, зарур бўлиб қолган тақдирда, халқ хўжалигининг бошқа тармоқларидаги шоферларни жалб этишлари керак.

Ғалла ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотларини, шунингдек силос ташишга командировка қилинган шоферлар, ремонт ишчилари, механиклар, автомобиль колонналарининг бошлиқлари ва автомобиль хўжаликларининг диспетчерлари учун уларга бериладиган ўртача иш ҳақининг 75 проценти сақланади, лекин бутун командировка мобайнида асосий иш жойидаги тариф ставкасидан иш ҳақи кам бўлмаслиги керак. Корхоналар, муассасалар ва ташкилотлар ана шу ходимларнинг асосий иш жойида ўз маблағлари ҳисобидан шу пулни тўлайдилар. Шу муносабат билан командировка қилинган ходимларга суткалик харажат ва квартира ҳақи тўланмайди.

1975 йилги ғалла ҳосилини ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотларини кўп юк ортиладиган автомобилларда ва прицепли автомобилларда (автопоездларда) ташишда ишлайдиган шоферларга тариф ставкасининг 25 проценти миқдорида қўшимча мукофот белгиланди. Мукофот бутун иш вақти мобайнида белгиланган смена топшириқлари бажарилган тақдирда ҳар сменанинг иш натижаларига қараб тўланади.

Ғалла ва қанд лавлагини ташишда икки сменада ишлайдиган (битта автомобилга 2 шофер) шоферлар учун автомобилларнинг бир кеча-кундузда камида 20 соат тўхтовсиз ишлашини таъминлаганлиги учун тариф ставкасининг 20 проценти миқдорида, Сибирь, Урал, Қуйи ва Ўрта Волга ҳамда Қозоғистон ССРнинг қўриқ районларида ғалла ташишда ишлаётган шоферлар учун тариф ставкасининг 40 проценти миқдорида мукофот жорий қилинди. Мукофотлар бир суткалик топшириқлар бажарилган тақдирда ва автомобиллар келгуси суткаларда ишлаш учун соз ҳолда топширилган тақдирда суткалик иш натижаларига қараб берилади.

Иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советларига совхозларга ҳамда бошқа давлат қишлоқ хўжалиги корхоналарига ишлаб чиқариш зарурати туғилган ҳолда 1975 йилда ҳосил ўрим-йиғими даврида комбайнлардан ғалла ташиш ва ғалла қабул пунктларига дон ташиш билан банд бўлган автомобиллар шоферларининг автомобилни юргизиш ҳуқуқи бор бўлган кишилардан ёрдамчиларга эга бўлишига рухсат этиш, шунингдек колхозларга ҳам шундай қилишни тавсия этиш ҳуқуқи берилади. Шоферларнинг ёрдамчиларига тўланадиган меҳнат ҳақи шоферларга тўланадиган иш ҳақининг 80 проценти миқдорида бўлади.

Иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советларига 1975 йилда колхозларда ва совхозларда ишнинг энг қизғин пайтида саноат, транспорт ва бошқа корхоналардан, муассасалар ва ташкилотлардан улар учун белгиланган план топшириқларининг бажарилишига ҳалал етказмаган ҳолда тракторларни ва шоферлари билан бензин ташийдиган автомобилларни, шунингдек тракторчи-машинистларни ва бошқа механизаторлар ҳамда шоферларни ишга жалб этиш учун рухсат берилди.

Мазкур ходимлар билан техникани иш жойига ташиш ва яна қайтариб келтириш билан боғлиқ бўлган харажатларни ана шу ходимларни ва техникани колхозларга ҳамда совхозларга жўнатаётган корхоналар, муассасалар ва ташкилотлар ўз маблағлари ҳисобидан тўлайдилар.

Иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советларига 1975 йилда истисно тарзида, хўжаликларнинг раҳбарлари билан келишган ҳолда қишлоқ хўжалик ишларига ва ғалла қабул қиладиган корхоналарда ишлаш учун шаҳарларнинг ишчилар посёлкалари ва қишлоқ аҳоли пунктларининг ишга лаёқатли аҳолисини жалб этишга руҳсат берилди.

Мазкур қарорга биноан 1975 йилда қишлоқ хўжалик ишларига ҳамда ғалла қабул қилиш корхоналарида ишлашга жалб этиладиган ишчилар билан хизматчиларнинг асосий иш жойидаги ўртача ойлик иш ҳақининг 50 проценти сақланади. Корхоналар ва ташкилотлар ишчилар билан хизматчиларнинг асосий иш жойида ўз маблағляри ҳисобидан шу пулни тўлайдилар. Шунинг учун ҳам қишлоқ хўжалик ишларига ва ғалла қабул қилиш корхоналарида ишлашга жалб этилган ишчилар билан хизматчиларга суткалик харажат ва квартира ҳақи тўланмайди.

1975 йилда совхозлар ва бошқа қишлоқ хўжалик корхоналарининг директорларига совхозларнинг доимий ходимларига, шунингдек шу экинлар ҳосили ўрим-йиғимига жалб этилган ходимларга иш ҳақи ҳисобидан сотиш учун картошка, сабзавот, ҳўл мева, узум, резавор ва полиз экинлари ҳосилининг пландаги чакана нархлардан ошмайдиган таннарх билан 10 процентгача сарфлашга, шунингдек пичанни, сомонни йиғиштириб олишда силос тайёрлашда, сенаж ва ўт талқони ишлаб чиқаришда банд бўлган ходимларга қўшимча иш ҳақи тарзида бепул беришга, совхозларнинг ва давлатнинг бошқа қишлоқ хўжалик корхоналарининг ўз шахсий боқимида уй ҳайвонлари бўлган ходимларига тайёрланган дағал хашак ва силоснинг маълум қисмини пландаги таннарх асосида сотишга рухсат этилди. Совхозлар ва давлатнинг бошқа қишлоқ хўжалик корхоналари ходимлари учун белгиланган рағбатлантиришнинг бу турларини колхозларда ҳам қўлланиш тавсия этилди.

СССР Министрлар Советининг Меҳнат ва иш ҳақи масалалари давлат комитетига ВЦСПС билан биргаликда 1975 йилда колхозлар ва совхозларда ишлашга 1974 йилда амалда бўлган шартлар асосида командировка қилинадиган тракторчи-машинистлар ва бошқа механизаторлар ҳамда шоферларнинг иш ҳақи тўғрисида тушунтириш бериш топширилди.

СССР Давлат банкига 1975 йилнинг 1 ноябригача истисно тарзида айрим колхозларга, совхозларга, автомобиль хўжаликларига ва давлатнинг бошқа қишлоқ хўжалик корхоналари ҳамда ташкилотларига зарур бўлиб қолган тақдирда ўрим-йиғим техникасига тўлаш учун, қурилиш харажатларига сарфлаш ва иш ҳақи тўлаш учун кредит бериб туриш таклиф этилди.

РСФСР Министрлар Советига ва Қозоғистон ССР Министрлар Советига ғалла қабул қилиш муддатларини қисқартириш мақсадларида ғалла топшира бошлангандан то 1975 йил 1 декабргача қўриқ районлардаги ғалла қабул қилиш пунктларида ғалла ортиш ва тушириш билан банд бўлган ходимларга улар кунлик иш нормаларини бажарганликлари тақдирда 50 процент оширилган расценкалар асосида ҳақ тўлаш ҳуқуқи берилди.

Йўллар министрлигига 1975 йилда мева ва сабзавот ортилган вагонларни мамлакатнинг жанубий районларидан белгиланган пунктларга жадаллик билан етказиб беришни таъминлаш, ана шу маҳсулотларни ташиш учун ихтисослаштирилган поездларнинг ғоят тез юришини ҳаракат графикларида кўзда тутиш топширилди.

Йўллар, денгиз ва дарё флоти министрликларига қишлоқ хўжалиги ва сув хўжалигига, ғалла қабул қилиш корхоналарига ҳамда 1975 йилда ғалла ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотларини тайёрлашни ва асрашни таъминлаш билан боғлиқ бўлган ташкилотларга юбориладиган юклар учун биринчи навбатда вагонлар ва кемалар берилишини таъминлаш таклиф этилди.

1975 йилги ҳосилни йиғиштириб олишга тайёргарлик ва ўрим-йиғимни ўтказишда ўрим-йиғим техникасини, элеваторлар ва дон омборларини ремонт қилишда саноат корхоналари томонидан колхозларга, совхозларга, ғалла қабул қиладиган ва донни қайта ишлайдиган корхоналарга оталиқ тартибида ёрдам беришни ташкил этиш таклиф қилинди.

Иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советларига СССР Қишлоқ хўжалик министрлиги ва тегишли республикаларнинг касаба союзлари советлари билан келишган ҳолда 1975 йил ўрим-йиғим ва ғалла ташиш ҳамда бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотларини ташиш даврида қишлоқ районлари ёки районлар группаси учун, шунингдек областлар, ўлкалар ва автоном республикалар учун ҳар 10 кунлик иш якунларига қараб автомобиль колонналарига ва бошқа транспорт бўлинмаларига пул мукофоти билан топшириладиган кўчма Қизил байроқларни таъсис этиш, шунингдек 1975 йилда ҳосил ўрим-йиғими ва қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини тайёрлаш даврида юксак кўрсаткичларни таъминлайдиган механизаторлар билан мутахассисларни маънавий ва моддий рағбатлантиришнинг бошқа тадбирларини кўзда тутиш топширилди.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг қарорида 1975 йилда ҳосил ўрим-йиғимига ва қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари тайёрлашга ўз вақтида ҳозирлик кўриш ва уни уюшқоқлик билан ўтказиш юзасидан бошқа тадбирлар ҳам белгилаб берилди.

* * *

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети партия, совет, қишлоқ хўжалиги, касаба союз ва комсомол ташкилотлари, колхозлар билан совхозлар, саноат корхоналари ва транспорт ташкилотлари ҳосилнинг нес-нобуд қилмасдан йиғиштириб олинишини, зарур миқдорда озуқа тайёрланишини, давлатга ғалла ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотларини сотиш планларининг тўла ва ортиғи билан бажарилишини таъминлаш учун барча тадбирларни кўрадилар деб ишонч билдирадилар.

ЎРТА ЧИРЧИҚ районидаги «Ўртасарой» совхози чорвадорлари бу йил давлатга ҳар қачонгидан кўп гўшт етказиб беришга аҳд қилишган. Илғор молбоқарлардан В. Гусельникова ва М. Худойбергановалар ўз боқимидаги ҳар бош қора молни ҳар суткада 750—850 граммдан семиртиришга муваффақ бўлишмоқда. Суратда: илғор чорвадорлар В. Гусельникова ва М. Худойберганова.

И. Зайнуддинов фотоси.

ПИЛЛА ҚУРТИГА ДАСТА ҚЎЙИШ ВА ҲОСИЛНИ ТЕРИШ МУДДАТЛАРИ

Қуртлар нормал шароитда боқилганда бешинчи ёшнинг еттинчи ёки саккизинчи кунидан бошлаб пилла ўрашга киришади. Улар энди озуқа емай, пилла ўраш учун жой излайди.

Пилла ўраш учун қўйиладиган дасталар майда баргли серщох ўтлардан ёки ингичка пояли, тикансиз буталардан тайёрланади. Мингбош деб аталадиган ўт даста учун жуда қулайдир. Бу ўтни кўк вақтида даста-даста қилиб бойлаб, сўнгра соя жойда қуритилади. Қоғоздан, похолдан қилинган сунъий дасталардан фойдаланилса ҳам бўлади, бундай дасталардан аъло сифатли пилла олинади. Айниқса, пластмассадан тайёрланган дасталарда пилла сифати яхши бўлади. Бир қути қуртга ўтдан қилинган дасталардан 250-300 дона, похолдан қилинган бўлса 120—150 метр чамасида даста зарур. Агар қоғоздан ясалган дасталар ишлатиладиган бўлса, ҳар қути қурт ҳисобига 20-22 килограмм тайёр даста керак.

Қуртлар пилла ўрашга бошлаши билан дасталар қўйиш зарур. Уларни дасталаб сўриларнинг бир ёқ чети бўйлаб қўйилиб, иккинчи томонида пилла ўрашдан орқада қолаётган қуртлар боқилади. Қолган дасталар қуртлар етилган сари, талаб қилинишига қараб қўйиб борилади. Улар сўрига кўндаланг қилиб қўйилади. Сўрига қўйиб чиқилган дасталарнинг қаторлари оралиғи 90—100 сантиметр бўлиши керак.

Пилла ўраш учун етилмаган қуртларга солинадиган барглар тутнинг майда сербарг шохлари ҳамда новдаларидан кесиб тайёрланади ва улар дасталар оралиғига аста ташлаб қўйилади. Пилла ўраш бошланишининг тўртинчи кунида ҳам етилмаган қуртлар авайлаб териб олиниб, сўриларнинг бўш жойига қўйилади ва пилла ўрашга киришгунча барг солиниб турилади.

Пиллани териб олиш, пилла ўраш даврининг узоққа чўзилиши ёки тезроқ тугалланиши қуртхонадаги ҳаво даражасига боғлиқ. Шароит нормал даражада бўлганда пилла ўрашнинг 7 ёки 8 кунидан бошлаб пилла териб олинса бўлади. Пиллани териб олиш олдидан унинг тўла даражада етилганлиги текширилади. Бунинг учун айрим пиллалар чертиб ёки ичини очиб ғумбаги текшириб кўрилади. Агар пилла ичидаги қурт ғумбакка айланган бўлса бундай пиллани етилган, деб ҳисоблаш ва териб олишга киришиш мумкин. Қуртлар бир сўрида гуруҳларга бўлиб боқилганда пилла беш кунда етилади.

Пиллалар териб олиш вақтида қуйидаги 3 группага ажратилади:

1) нормал пилла — ташқи кўриниши шу зотга хос, шакли нормал, пилласи қалин, доғсиз;

2) брак пилла — яхши етилмаган, юпқа, бўш, шакли қийшиқ;

3) қорапўчоқ.

Дасталардан аввало нобуд бўлган қуртлар ва қорапўчоқ пилла, сўнгра қолган пиллалар териб олинади. Пилла териб олинган куниёқ тайёрлов пунктига жўнатилади. Улар куннинг салқин вақтида шолча ёпилган сават ёки яшикларда ташилади, бу идишларнинг сиғими 18—30 килограммдан ошмаслиги керак.

Топширилган пилладан 500 грамм намуна олиб, улар лабораторияда сортларга ажратилади, сортлар бўйича давлат томонидан белгиланган нарх бўйича қурт боқувчига ҳақ тўланади.

1 килограмм аъло сортли пилла учун 7 сўм 10 тийин, 1-сорт учун 6 сўм 30 тийин, 2-сорт учун 5 сўм 20 тийин, 3-сорт учун 4 сўм 30 тийин, брак пилла учун эса 40 тийин ва қорапўчоққа 20 тийиндан ҳақ тўланади. Агар пилла қурти агрозоотехника қоидалари асосида боқилса ҳар бир қурт боқувчи мавсумда пилладан юқори даромад қилиш имконига эга бўлади.

О. МАТТИЕВ,
область ипакчилик идорасининг бошлиғи.
А. САЛИХОВ,
САНИИШ илмий ходими, қишлоқ хўжалик фанлари кандидати.

ЯНГИ ҲОСИЛДАН МАҲСУЛОТ

Областимиз консерва заводларини тўққизинчи беш йилликнинг якунловчи йили ҳосилини қабул қилиш ва қайта ишлашга ҳозирлаш ишлари охирига яқинлашмоқда. Саноатимиз бу тармоғининг барча корхоналарида асбоб-ускуналар ремонт ва модернизация қилинмоқда. Янги ишлаб чиқариш қувватларини фойдаланишга топшириш ҳам назарда тутилянти.

Белгиланган графикка мувофиқ, мевани қайта ишлаб чиқарувчи цехлар биринчи бўлиб капитал ремонтдан чиқарилди. Улар янги ҳосилдан маҳсулот тайёрлашга киришдилар. Шу кунгача областимиз колхоз ва совхозларидан қабул қилинган янги қулупнай ҳосилидан шартли 80 минг банкадан ортиқ мурабо... ёки джем пиширилиб савдо шохобчаларига жўнатилди.

К. РОГАЧЕВ.

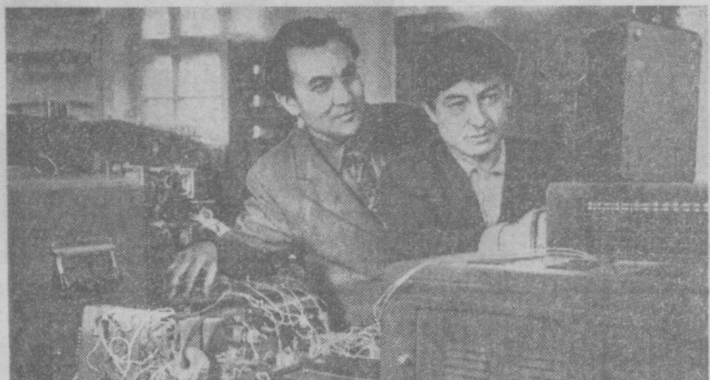

СССР энергетика министрлигига қарашли Ўзбекистон энергетика ва автоматика илмий текшириш институти коллективи йирик насос станцияларини автомат бошқариш системасини такомиллаштиришда ижодий изланиш олиб бормоқда. Ҳозирда Аму—Бухоро каналида синаш ишлари давом этяпти. Суратда: институт илмий ходимларидан Т. Камолов ва А. Алиевлар лабораторияда.

И. Глауберзон ва В. Сироткин фотоси.

ЯШИЛ БОЙЛИК БУНЁДКОРЛАРИ

Ашираль ака шийпон томон борар экан, чор атрофга суқланиб қаради. Ҳаммаёқ дарахтзор. Уни кўриб ич-ичидан беҳад хурсанд бўлди. Ўтган йиллар эсига тушиб кетди.

Бир неча йил олдин бу ерлар бўм-бўш ташландиқ, қамишзорлардан иборат эди. Ана шу майдонлар текисланди, чуқур ҳайдалди, яхши умид билан кўчат ўтқазилди. Мевали, манзарали дарахтлар денгиз атрофининг файзига-файз қўшди. Ишчилар кўчиб келишиб турар-жой бинолари қурдилар. Буларнинг ҳаммасида Ашираль ака Жалиловнинг хизматлари катта.

У бу ерга Фарғонадан кўчиб келган. Шундан кейин бу ерга келувчилар борган сари кўпая борди. Йигитлар ҳам касбга ўрганиб у билан ёнма-ён меҳнат қилишди. Манзарали дарахтлар ёнига олма олхўри гилос кўчатлари ўтқазилди.

Шундай қилиб, бир неча йил ичида боғ-роғлар вужудга келди. Энди бўш вақтларини ўтказиш учун бу ерга шаҳардан келадиган кишилар ҳам кўпайди. Пионер лагерлари ташкил этилди.

— Қаерда дов-дарахт кўп бўлар экан, — дейди Ашираль ака, — у ерда инсон касал ҳам бўлмайди. Мева-чева тўкин бўлади. Мен бутун ҳаётимни ўрмончиликни ривожлантиришга қаратиб келяпман. Ўз ҳамкасбларим билан биргаликда меҳнат қилиб ҳар бир дарахтни қишин-ёзин кўз қорачиғидек сақлаяпмиз. Тоғ ўрмонларида манзарали кўчатлар ўстириб кўпайтирилмоқда. Бу ердаги кўчатлар Тошкент ва бошқа шаҳарларни ободонлаштириш бўлимлари ихтиёрига жўнатилади. Ҳозир республикамизнинг кўпгина шаҳарларида Тошкент денгизи атрофида ўстирилиб, вояга етказилган дарахт кўчатларининг ўсаётганлиги боғбонларни қувонтиради.

Ўрмончилар қишин-ёзин меҳнат қилишяпти. Кўчатларни бир-бирига пайванд қилиб ҳосилларини кўпайтириб ва навларини яхшиламоқдалар. Ўринбой Рихсибоев, Ўктам Шеровга ўхшаган тиниб-тинчимас ўрмончилар минг-минг туп кўчатларни пайванд қилиб, навларини яхшилаб бормоқдалар. Жумладан, ташландиқ бир неча гектар ер механизмлар ёрдамида ўзлаштирилди. Кейин Бўстонлиқ, Қозоғистон ва Қирғизистон тоғларидан ва унинг ён бағрларидан ёввойи ёнғоқ уруғларини келтириб, ўстиришди. Уруғ яхши кўкариб чиқди. Икки йил ўтгандан сўнг «Идеаль», «Тошкент-1», «Қозоғистон-3», «Бўстонлиқ» навли ёнғоқ кўчатларига пайванд қилинди.

— Илгари ёнғоқлар, — дейди ўрмончи, — жуда секин ўсиб, 8-10 йил ўтгандан кейингина ҳосилга кирарди. Биз бундай ёнғоқ кўчатларидан воз кечиб, улар ўрнига тоғ ёнғоқларини янги, эрта ҳосилга кирадиган навларга чатиштиришни ўрганиб олдик. Ўтказилган тажрибаларимиз яхши натижа берди. 3 йилдан кейин пайванд қилинган ёнғоқлар ҳосил бераётир. Бу жайдари ёнғоқларга нисбатан анчагина устунликларга эга. Унинг мағизи мазали, тўйимли, мойлилик даражаси ҳам анча устун, пўстлоғи юпқа.

Ўрмончилар билан бўлган суҳбатимиз анчагина давом этди. Улар эгаллаган марралар ҳақида, галдаги вазифалар тўғрисида батафсил сўзладилар.

Ўтган йили ўрмончилар меҳнати баракали бўлди. Кўчат тайёрлаш, уруғ етиштириш, мева топшириш мажбуриятлари анча ошириб бажарилди. Мусобақада олдинги ўринлардан бирини эгаллади. Тоғ ёнбағрларида тайёрланган 12 минг дона ёввойи ёнғоқ кўчатлари қўшимча равишда пайванд қилинди.

Ўрмон яшил бойлик, унинг ижодчилари ҳақида ҳар қанча гапирса озлик қилади.

М. ҒОЗИЕВ.
Ўрта Чирчиқ райони.

ЖАҲОН ЯНГИЛИКЛАРИ

МАМЛАКАТЛАР ОДАМЛАР ВОҚЕАЛАР

ФИНЛЯНДИЯ КОМПАРТИЯСИНИНГ XVII СЪЕЗДИ ЎЗ ИШИНИ ТАМОМЛАДИ

ХЕЛЬСИНКИ, 19 май. (ТАСС мухбири Ю. Дашков хабар беради). Финляндия Коммунистик партиясининг XVII съезди бугун бу ерда ўз ишини тамомлади. Съезднинг якунловчи мажлисида Финляндия Коммунистик партияси Марказий комитетининг янги состави сайланди.

«Партия бирлигини мустаҳкамлаш асослари тўғрисида»ги резолюциянинг бир овоздан қабул қилинишини съезд ишининг энг муҳим якуни, деб ҳисоблаш мумкин. ФКПнинг фавқулодда ва XVI съездлари томонидан маъқулланган принципиал йўл-йўриқларни ривожлантирувчи бу ҳужжатда фин коммунистларининг сафларини марксча-ленинча негизда ғоявий-сиёсий ва ташкилий жиҳатдан жипслаштириш йўлларини белгилаб берувчи қоидалар ишлаб чиқилди. Мазкур ҳужжатда мана шу вазифани рўёбга чиқариш учун партия раҳбарлиги ва барча партия ташкилотлари амалга ошириши лозим бўлган конкрет тадбирлар белгиланган. Қабул қилинган резолюция равшан ифодаланган программа руҳидаги ҳужжатдир. Ушбу резолюцияда баён қилинган қоидалар асосида фин коммунистларининг омма орасида партия таъсирини кенгайтиришга, Финляндиядаги демократик, прогрессив кучларнинг кенг антимонополистик фронтини вужудга келтиришга қаратилган бутун фаолиятини ривожлантириш лозим.

Шундай фронтни вужудга келтириш юзасидан ФКПнинг амалий таклифлари, съезд томонидан бир овоздан қабул қилинган «Демократик кучлар ҳамкорлиги программаси»да ҳам баён этилган. Съезд ташқи сиёсатга доир «Халқларнинг тинчлиги, хавфсизлиги ва социал тараққиёти учун» номли резолюцияни, ички сиёсат масалаларига доир резолюцияни, хотин-қизларнинг ҳуқуқлари ва тенг ҳуқуқлиги тўғрисидаги баёнотни ҳамда ёшларга мурожаатни қабул қилди.

Финляндиядан келган делегатларнинг таклифига биноан съезд шимолий Финляндияда кишиларни иш билан таъминлаш ва аҳолининг турмуш аҳволини яхшилаш манфаатларини кўзлаб Финляндия-Совет ҳамкорлигини кенгайтириш зарурлиги тўғрисидаги резолюцияни маъқуллади.

Съезд охирида «Интернационал» ижро этилди.

Шу куниёқ Финляндия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг биринчи пленуми бўлди. Пленумда Аарне Сааринен ФКП раиси қилиб, Тайсто Синисало ва Олави Хяннинен ФКП раисининг ўринбосарлари қилиб, ФКП бош секретарлигига Арво Альто сайландилар.

Пленум шунингдек ФКП Марказий Комитети Сиёсий бюросини ва секретариатни сайлади.

ВДР ТАШҚИ ИШЛАР МИНИСТРЛИГИНИНГ БАЁНОТИ

ХАНОЙ, 17 май. (ТАСС). Вьетнам Демократик Республикасининг ташқи ишлар министрлиги баёнот эълон қилди. Министрлик бу баёнотида Камбоджа соҳили яқинидаги Кон Тенг ороли районида Қўшма Штатларнинг қилган ҳарбий хуружини кескин қоралади.

АҚШнинг бундай ҳатти-ҳаракатлари, дейилади баёнотда, Камбоджанинг мустақиллиги ва суверенитетига сурбетларча ҳамла қилишдан иборат бўлиб, бу районда тинчлик ва осойишталикни хавф остида қолдиради.

Бу ҳатти-ҳаракатлар АҚШ Камбоджага нисбатан душманлик позициясида турганлигини, аралашиш ва агрессия сиёсатини давом эттираётганлигини, Вьетнам хусусидаги Париж битимида баён қилинган ўз мажбуриятларига хилоф иш кўраётганлигини исбот этади. Бу ҳатти-ҳаракатлар Ҳинди-Хитой мамлакатларининг халқларига, Американинг тараққийпарвар жамоатчилик фикрига ва жаҳоннинг жамоатчилик фикрига қарши қаратилган.

Вьетнам халқи ва Вьетнам Демократик Республикасининг ҳукумати, деб таъкидлаб ўтилади ташқи ишлар министрлигининг ҳужжатида, АҚШнинг ҳарбий йўл билан аралашувини қаттиқ қоралайди ва Камбоджа халқининг ўз мамлакати территориясини унинг осмони ва сув фазоларини ҳамлалардан ҳимоя қилиш ҳуқуқини қатъиян қўллаб-қувватлайди.

ВАШИНГТОН. Меҳнаткаш Америка ишсизликка қарши оммавий намойиш уюштириб, норозилик билдирмоқда. Яқинда мамлакатнинг турли жойларидан келган ўн минглаб ишсизлар ўз ҳақ-ҳуқуқи учун намойиш ўтказдилар. Суратда: намойиш қатнашчиларидан бир группаси. АП—ТАСС фотоси.

МАҲАЛЛИЙ СОВЕТНИНГ МЕТОДИК МАРКАЗИ

Ўтган йили халқ хўжалигининг барча соҳаларида эришилган ютуқларда Советлар ,уларнинг органлари, депутатлар катта ҳисса қўшдилар. Социалистик мусобақани йўлга қўйиш, кўплаб сифатли ва арзон маҳсулот ишлаб чиқариш, маҳсулот таннархини камайтириш бўйича авж олдирилган ҳаракатда ижроия комитетлар қошида уюштирилган ташкилий-совет кабинетлари ҳам муҳим роль ўйнамоқда. Кабинет одатда хўжалик ва маданий қурилишга оқилона раҳбарлик қилаётган маҳаллий Советлар, ижроия комитетлар бўлимлари, депутатларнинг иш тажрибаси ҳақида ҳикоя қилувчи стендлар, кўргазмалар билан жиҳозланган бўлади.

Чирчиқ, Бекобод Ангрен, Янгийўл, Олмалиқ шаҳар ва Калинин, Янгийўл, Оҳангарон, Пискент, Бекобод район ижроия комитетларида ташкил этилган кабинетлар партия XXIV съезди ва КПСС Марказий Комитетининг қатор Пленумлари кўрсатмаларини амалга оширишда методик марказга айланди.

Область ижроия комитети ана шу кабинетларнинг ишини янада жонлантириш мақсадида ҳар йили кўрик-конкурслар уюштирмоқда. Ўтган йилги конкурс бўйича Оҳангарон район ижроия комитети биринчи ўринни олди. 1972 йилда ташкил этилган бу кабинет қошида тўққиз кишидан иборат методик совет иш олиб бораяпти. Методик Советга район ижроия комитети раисининг ўринбосари И. С. Сайфуддинов раислик қилмоқда. Ташкилий кабинетда давлатни бошқаришнинг ленинча принциплари, совет қурилиши назарияси ва практикаси масалаларини ўрганиш учун барча имконият мавжуд. Ўтган йили область, шаҳар, район ва қишлоқ Советларининг 200 нафардан кўпроқ депутатлари кабинетда бўлиб, ўз малакаларини оширганлар. Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг партия мактаби қошидаги областлараро курслар тингловчилари ҳам бир неча бор бу ерда амалий машғулот ўтадилар.

Кабинет қошидаги методик Совет ўз фаолиятида Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ишлар бошқармаси томонидан тасдиқланган ташкилий-оммавий тадбирлар тўғрисидаги Низом асосида иш олиб боради. Совет аъзолари қишлоқ Советлари, уларнинг ижроия комитетлари, доимий комиссиялар, депутат группаларининг илғор тажрибасини оммалаштирадилар. Масалан, ўтган йили методик совет аъзолари Ленинчи қишлоқ Совети ижроия комитетининг хўжалик ва маданий қурилишга раҳбарлик масаласини ўргандилар. Текшириш натижалари қишлоқ Советлари ижроия комитетларининг раислари ва секретарлари семинарида муҳокама қилинди.

Ўтган йилнинг август ойида район ижроия комитетининг кенгашида «Қорахитой қишлоқ Совети ижроия комитетининг аҳоли жамоатчи ташкилотларига раҳбарлиги бўйича қилаётган ишлари тўғрисида»ги масала кўриб чиқилди. Ана шу масалани тайёрлашга ҳам методик совет катта ёрдам кўрсатди. Совет аъзолари томонидан ўқилган «Партия XXIV съезди меҳнаткашлар депутатлари Советлари ишини янада такомиллаштириш тўғрисида», «В. И. Ленин Советлар ҳақида», «Советларнинг хўжалик ва маданий қурилишдаги ролини янада юксалтириш тўғрисида», «Депутат статуси тўғрисида»ги докладлар амалий ишга ёрдам бермоқда.

Ташкилий-совет кабинетида стендлар мазмунига алоҳида эътибор берилган. Бу ерда СССР давлатининг тузилишини ифода этувчи кўргазмалар, давлат ҳокимияти юқори ва қуйи органларининг тузилиши тўғрисидаги экспозициялар мавжуд. Депутатлар маҳаллий Советларга сайланган халқ вакилларининг сони, бажараётган ишлари ҳақида ҳам кўп маълумотларни билиб олишлари мумкин. Кабинетдаги «Депутатга ёрдам» бурчагида КПСС XXIV съезди ҳамда КПСС Марказий Комитетининг қатор Пленумлари қарорларига бағишланган брошюралар, Советларнинг фаолиятини акс эттирувчи китобчалар витринаси ташкил этилган. Бу каби тадбирлар депутатлар ишида катта ёрдам бермоқда. Депутатлар бир йилда икки марта сайловчилар олдида наказлар юзасидан ҳисобот бериб, Советнинг сессияларида активлик билан иштирок этиб, Совет ва унинг ижроия комитети карорларини амалга оширишда фаоллик кўрсатаётирлар. Маҳалла комитетлари, ўртоқлик судлари, кўнгилли халқ дружиначилари сингари жамоатчи ташкилотларнинг иши ҳам яхшиланди.

Депутатлар орасида олиб борилган ташкилий ишлар район меҳнаткашларининг иш самарасида ҳам кўзга ташланади. Хусусан, районда 1974 йилда саноат маҳсулотлари реализацияси плани 103,4 процент, давлатга картошка сотиш плани 100,7 процент, сабзавот — 125,2, мева — 148,7, узум —110,5, гўшт — 110,5 сут — 109, тухум—119,8, жун — 110 процент бажарилди.

Ташкилий-совет кабинетини уюштиришда Калинин район ижроия комитети ва унинг депутатлари томонидан олиб борилган ишлар ҳам диққатга лойиқдир. Бу кабинетда, кўргазмалардан ташқари Ўзбекистон ССР Олий Совети депутатларининг суратларидан иборат стенд ҳам мавжуд. Бу эса сайловчиларнинг қайси сайлов округидан ким сайланганлиги ва ўз эҳтиёжлари юзасидан кимга мурожаат қилишлари мумкинлигини аниқлашда яқиндан ёрдам беради. Кабинетга район ижроия комитетининг секретари У. К. Тўхтаев раҳбарлик қилмоқда.

Ангрен шаҳар ижроия комитети қошида ташкил этилган кабинетда эса системали равишда юридик консультациялар уюштириб турилади. Ҳар ойда икки марта депутатлар тўпланишиб, ўз тажрибалари билан ўртоқлашадилар. Ана шундай йиғилишлар вақтида шаҳар ижроия комитети раҳбарлари ва мутахассислар ҳам актив иштирок этмоқдалар. Кабинетда Ўзбекистон ССР Олий Совети депутатлари, меҳнаткашлар депутатлари Тошкент области ва Ангрен шаҳар совети депутатлари томонидан гражданларни қабул қилиш вақти аниқ ифода этилган график ҳам мавжуд.

Область ижроия комитети ана шу учала ижроия комитетларнинг совет-ташкилий кабинетларни уюштиришдаги ишларини муносиб баҳолади. Конкурсда Оҳангарон район совети ижроия комитети биринчи ўринни, Калинин район совети ижроия комитети иккинчи ўринни, Ангрен шаҳар совети ижроия комитети учинчи ўринни олди. Бу ижроия комитетлар кўрик конкурсда эгаллаган ўринларига қараб область ижроия комитетининг фахрий ёрлиқлари билан тақдирландилар.

Қ. ТУРСУНОВ,
область ижроия комитети ташкилий-инструкторлик бўлими мудирининг ўринбосари.

ТОШКЕНТ экскаватор заводининг илғор ишчиларидан Н. Володин (чапдан), А. Ордин, К. Исаев, В. Гамзюковлар ҳар соҳада ҳамкасбларига ўрнак бўлмоқдалар. Бу пешқадамлар халқ контроли группасининг аъзолари ҳамдир. Улар камчиликларни очиш билан бирга брак маҳсулот ишлаб чиқаришнинг олдини оладилар. Суратда: ҳамкасблар навбатдаги рейд олдидан маслаҳатлашмоқдалар.

И. Глауберзон ва В. Сироткин фотоси.

САЙЛОВДАН САЙЛОВГАЧА

ЯШНАЁТГАН ЮНУСОБОД

Ўзбекистон ССР Олий Советига бўлиб ўтган олдинги сайлов даврида бу ерда янги қурилишлар бошланиб кенг қулоч ёйган эди. Ўтган тўрт йил ичида Юнусобод номига яраша обод, кўркам массивга айланди. Кенг ва равон йўлларда 25-трамвай, 8, 51, 60, 72-автобуслар кетма-кет қатнаб турибди. Бетон йўлкаларда, бинолар атрофида, янги хиёбонларда 2 миллиондан ортиқ дарахт, гул кўчатлари яшнаб турибди.

5-болалар шифохонаси, 26-поликлиника замонавий даволаш аппаратлари билан жиҳозланган бўлиб, аҳоли соғлиғини мустаҳкамлашда катта иш қилаётир. 20 минг нусхадан кўпроқ фондга эга бўлган тўртта кутубхона китобхонлар хизматида. Ўтган йили 129-ҳунар-техника билим юрти ишга тушди. Бу ерда 200 дан ортиқ ёш йигит-қиз меҳмонхоналарда ошпаз, механик, слесарь, таржимон бўлиб ишлаш учун тайёрланишмоқда.

Ўтган давр ичида еттита болалар комбинати кичкинтойларни бағрига олди. Шу йилнинг февраль ойида 501, 502, 503-болалар комбинатлари яна 700 дан ортиқ боланинг тарбия масканига айланди. Бу йил янги ўқув йилида массивда яна учта мактаб қуриб битказилади. Улар 3000 ўқувчи учун мўлжаллангандир.

Массивда қатор озиқ-овқат магазинлари, ошхоналар, маданий-маиший хизмат кўрсатиш объектлари, янги бозор харидорларга хизмат кўрсатаяпти.

Бу ерда яшовчилар сони ўтган сайловдагидан уч баравар ошди. Янгидан олтита сайлов округи тузилди.

Сайлов участкаларидан бири 235-ўрта мактаб биносига жойлашган. Бу мактаб биносида Ўзбекистон ССР Олий Советига биринчи бор сайлов ўтказилаяпти. Бу янги мактабда 1215 бола ўқийди. Ҳозир сайлов участкасида сайловолди ишлари қизитиб юборилди. Рангба-ранг шиорлар, транспарантлар билан безатилган залда агитпункт жойлашган бўлиб, унда газета-журналларнинг янги сонлари, сайлов ҳақидаги Низомлар, агитпункт иш плани, навбатчилар рўйхати осиб қўйилган. Радио, телевизор, шахмат-шашка сайловчилар ихтиёрида. Шу кунгача мактаб агитаторлари томонидан 1956 сайловчи рўйхатга олинди.

Агитаторлардан Х. Шохалилова, Р. Ҳакимова, И. Тальянская, М. Бўронова кабилар сайловчилар ҳузурида бўлиб, «Тинчлик программаси амалда», «Совет сайлов системаси жаҳонда энг демократик сайлов системасидир» деган темаларда лекция ва суҳбатлар ўтказмоқдалар.

С. СУЛТОНОВ.

ТИНЧ-ТОТУВ ЯШАШ СИЁСАТИ ВА УНИНГ РАҚИБЛАРИ

Владимир Ильич Ленин турли социал тузумдаги давлатларнинг тинч-тотув яшаши мумкинлигини Улуғ Октябрь социалистик революцияси ғалабасидан илгариёқ, яъни ҳали ер юзида социалистик тузум барпо бўлмасдан аввал башорат қилган эди.

Хўш, бу сиёсатнинг моҳияти нимада?

Социалистик ва капиталистик давлатларнинг тинч-тотув яшаш принципи Совет давлати ташқи сиёсатининг, умуман социалистик давлатлар ташқи сиёсатининг муҳим йўналишларидан ҳисобланади.

Аммо турли ижтимоий тузумдаги давлатларнинг тинч-тотув яшаши тўғрисида Ленин ишлаб чиққан қоида капитализм билан сиёсат ёки идеология соҳаларида муроса қилиш деган маънони асло билдирмайди. Бу мумкин ҳам эмас, социалистик ва капиталистик давлатлар ўзаро муносабатлардагина муроса қилишлари мумкин. Идеология соҳасида улар ўртасидаги кураш эса тўхтамайди, аксинча бундан буён ҳам кескинлашаверади. Тинч-тотув яшаш сиёсати синфий курашнинг ўзига хос шакли эканлиги ҳам шундадир.

Бу ерда шуни ҳам таъкидлаб ўтиш мақсадга мувофиқки, Совет Иттифоқи ўзининг ташқи сиёсатида фақат тинч-тотув яшаш принциплари билангина чекланиб қолмайди. Социалистик ҳамдўстликдаги бошқа мамлакатлар билан биргаликда социализм ва коммунизм қуриш учун қулай халқаро шарт-шароит яратиш, социалистик мамлакатларнинг бирлиги ва жипслигини, уларнинг дўстлиги ва қардошлигини мустаҳкамлаш, халқаро коммунистик ва миллий озодлик ҳаракатларини қўллаб-қувватлаш, ривожланаётган ёш давлатлар билан ҳар томонлама ҳамкорлик қилиш ҳам ташқи сиёсатимизнинг асосий йўналишларидандир.

Партия ва ҳукуматимиз бу йўлни собитқадамлик билан амалга ошириб, катта зафарларга эришмоқда. Буни КПСС Марказий Комитетининг апрель ойида бўлиб ўтган Пленуми ҳам яна бир бор тасдиқлади. Унда таъкидланганидек, «Совет Иттифоқининг, социалистик ҳамдўстликдаги бошқа мамлакатларнинг экономика ва мудофаа қобилияти соҳасидаги катта-катта муваффақиятлари, қардош давлатларнинг мустаҳкам бирлиги ва уларнинг келишиб ҳаракат қилаётганлиги, тинчлик ишини халқларнинг туб манфаатларини қаттиқ туриб ҳимоя этишдаги уларнинг изчиллиги ва принципиаллиги социалистик ташқи сиёсат буюк муваффақиятларининг негизидир».

Тарихнинг ҳозирги тараққиёти асосан социализм, демократия, ва тинчликсевар кучларнинг халқаро майдондаги мавқеи тобора мустаҳкамланиши билан, империализм ва унинг мустамлакачилик ва янги мустамлакачилик каби сиёсатининг инқирозга юз тутиши билан характерлидир.

Маълумки, ҳозирги даврда жаҳон сиёсат бобида улкан ижобий ўзгаришлар содир бўлмоқда. Буни биз икки маротаба жаҳон уруши бошланган Европада, мустамлакачилик кишанларини улоқтириб ташлаган Осиёда, мустақил тараққиёт йўлига қадам қўйган Африкада, «олов ичидаги» Латин Америкасида, қўйингчи, бутун ер юзида бўлаётган воқеалар мисолида кўриб турибмиз. Хавфсизлик ва ҳамкорлик масалаларига бағишланган Умумеврпа кенгаши ҳам, Осиё жамоатчилиги вакилларининг Даккада, Самарқандда ва бошқа жойларда бўлиб ўтаётган учрашувлари ҳам бутун ер юзида мустаҳкам тинчлик ўрнатишга қаратилгандир. Буларнинг ҳаммасида биз партиямиз XXIV съезди ишлаб чиққан Тинчлик программаси, Осиёда коллектив хавфсизлик системаси барпо қилиш тўғрисида Совет Иттифоқи илгари сурган таклифи тантанасини кўриб турибмиз. Партиямиз Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Брежневнинг Америка Қўшма Штатлари, Германия Федератив Республикаси, Франция ва бошқа ривожланган капиталистик мамлакатлар раҳбарлари билан олиб борган музокаралари ва бу музокаралар чоғида имзоланган битим ва шартномалар «совуқ уруш» вазиятини бартараф қилиб, халқаро кескинликни юмшатишда муҳим роль ўйнади.

Бу ерда савол туғилади. Ер юзида барқарор тинчлик ўрнатиш учун юзага келган бундай вазиятдан барча кучлар ҳам мамнунми? — Афсуски, йўқ. «Совуқ уруш»ни ҳамон тарғиб қилаётганлар бу вазиятни кескинлаштириш учун қўлларидан келган барча имкониятларни ишга солмоқдалар. Булар — ўзларининг қора қилмишлари билан барчага отнинг қашқасидек танилиб қолган америкалик сенатор Жексон, Германия Федератив республикасидан Штраус ва Шредер, ўзининг сотқинлиги билан империализм тегирмонига сув қуяётган маочилар, капиталистик мамлакатлардаги ҳарбий саноат комплекслари, НАТОдаги урушқоқлар ва ниҳоят турли ўнг ва экстремистик кайфиятдаги реакцион кучлардир. «Озодлик» ва «Озод Европа» каби империализм жарчилари бўлмиш радиостанциялар, Ғарбдаги қатор газета ва журналлар «совуқ уруш»ни тарғиб қилмоқдалар. Ғарб мамлакатларидаги, Америка Қўшма Штатларидаги кўпгина «советшунослар» ҳам бу соҳада жонбозлик кўрсатмоқдалар.

Бу ерда бир нарсани эслатиб ўтиш ўринлидир.

Олимларнинг ҳисоблаб чиқишларича, ер юзида бўлиб ўтган урушларда уч миллиард 640 миллион киши, яъни ҳозирги дунё аҳолисидан бир мунча кўп киши ҳалок бўлиб, 115 квинтиллиондан ошиқ доллар миқдорида бойлик йўқотилган экан. Ҳисоблаб чиқишларича, бу бойлик ҳозирги вақтдаги ер шари аҳолиси яна бир неча минг йиллар ишламасдан яшашига етар экан. Ҳозирда ҳам инсониятни қирувчи янгидан янги даҳшатли қуроллар ишлаб чиқилмоқда. Бу қуроллар бир мақсад учун — урушиш, қириш, ер юзини вайронага айлантириш учун ишлаб чиқарилмоқда.

Инсоният бошига оғир кулфатлар солиши мумкин бўлган бу хавфни англаган Ғарбдаги кўпгина давлат арбоблари социалистик мамлакатлар билан «совуқ уруш»ни авжига олдиришни эмас, балки улар билан турли соҳаларда ҳамкорликни кенгайтиришни, ўзаро муносабатларни яхши йўлга қўйишни, улар билан тотувликда яшашни ёқлаб чиқмоқдалар.

«Совуқ уруш» тарафдорлари турли ижтимоий тузумга мансуб бўлган давлатлар ўртасидаги муносабатларнинг яхшиланишига, улар ўртасидаги ҳамкорликнинг кенгайишига йўл қўймаслик учун турли найрангларни амалга оширмоқдалар. Улар Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик мамлакатларни бадном қилишга, турли бўҳтон ва иғволар тарқатишларга уринмоқдалар.

Маълумки, шу йилнинг бошларида Совет ҳукумати Америка Қўшма Штатлари билан 1972 йилда тузилган савдо шартномасини амалга оширишдан воз кечганини билдирди. Чунки, Америка Қўшма Штатлари конгресси сенатор Жексон ва унга ўхшаш ўнг арбобларнинг таъсири остида савдо ҳақидаги қонун лойиҳасига тузатиш киритди. Бу эса Совет Иттифоқи ички ишларига аралашишни билдирар эди.

Бундан икки йил аввал октябрь ойида Яқин Шарқда навбатдаги уруш ҳатти-ҳаракатлари бошланган вақтда араб давлатлари Исроилни қўллаб-қувватлаган ҳар қандай мамлакатга нефть етказиб беришни тўхтатган эди. Ўша вақтда Ғарбдаги қатор газета ва журналлар Москва арабларни Ғарбга қарши нефть қуролидан фойдаланишга зўр бериб даъват қилди, каби тутуриқсиз гапларни ёзган эди.

Ҳозирги вақтда халқаро кескинликни юмшатиш жараёни зўр оқим каби шиддат билан олдинга интилмоқда. Буни оқимга қарши чиқувчилар ҳам, «совуқ уруш» тўғрисида ханузгача ҳаёл суриб ўтирганлар ҳам уни тўхтатиб қола олмайди.

Б. АСОМОВ.

ФАН ИШЛАБ ЧИҚАРИШГА

ТАДҚИҚОТЛАР ҚЎЛАМИНИ КЕНГАЙТИРАМИЗ

Мамлакатимизнинг сейсмик актив районларида сейсмология халқ хўжалигининг муҳим тармоқларидан бири бўлиб қолди. Ҳозирги вақтда ана шундай районларда бирор бир қурилиш сейсмологларнинг тавсияларисиз амалга оширилмаяпти.

Мамлакатимиздаги бошқа сейсмологлар қатори институтимиз тадқиқотчилари ҳам ана шу соҳалардаги ишлар кўламини йилдан-йилга кенгайтириб бормоқдалар. Шуни айтиш кифояки, фақатгина республикамиз территориясида сейсмик районлаштириш карталарининг тузилиши ҳар йили миллион-миллион сўмлаб давлат маблағини тежаб қолиш имконини бермоқда.

Республикамизда саноат, гидротехник ва граждан қурилишининг йилдан-йилга кенгайиб бораётганлиги, янги территорияларнинг ўзлаштирилиши натижасида биз юзаки қараганда сейсмик бўлмаган масалалар билан ҳам чуқур шуғулланишга мажбур бўлмоқдамиз. Тадқиқотчиларимиз сунъий таъсирлар остида ер қобиғи айрим участкаларининг ўзгаришини, ҳозирги замон тектоник ҳаракатларнинг айрим қурилиш объектлари учун ҳавфли даражасини ўрганиш усулларини ишлаб чиқиш билан ҳам шуғулланмоқдалар. Марказий Қизилқумда интенсив ёрилишларнинг вужудга келиш жараёнларини ўрганиш мақсадида комплекс сейсмологик ва геологик, геофизик тадқиқотлар олиб борилаяпти.

Институтимиз амалга ошираётган ишларда ер қимирлашини олдиндан билиш проблемасини тадқиқ қилиш катта ўрин эгалламоқда. Зилзиланинг бўлишини олдиндан билиш учун турли сейсмологик, геологик, геофизик ва геохимик усуллар комплексини муваффақиятли қўлланиш институтимизни мамлакатимиздагина эмас, ҳатто бутун дунёда ҳам пешқадам институтлар қаторига чиқиб олишига имкон берди. Зилзилаларни олдиндан билишни аниқлаш юзасидан биринчи халқаро симпозиумнинг Тошкентда ўтказилиши ҳам шундан далолат бериб турипти.

Ҳаммага маълумки, турли хил инструментлар ёрдамида сейсмик тўлқинлар устидан кузатишлар олиб бориш, шунингдек кучли зилзилаларнинг кўриниб турган оқибатларини ўрганиш сейсмологик тадқиқотлар олиб бориш учун бошланғич маълумотлар бўлиб хизмат этади. Бу кузатувлар натижалари ҳисоблаш математикаси, статистика ва математик физика усуллари билан таҳлил қилинади. Сўнгги йилларда сейсмик станцияларнинг кўпайиши ва янги комплект аппаратларнинг жорий қилиниши туфайли бошланғич информация ҳажми анча кўпайди. Бу эса сейсмик тадқиқотларни чуқурроқ амалга ошириш учун қулай имкониятлар вужудга келтирмоқда.

Ўтган йили коллективимиз 20-дан кўпроқ тема бўйича илмий-тадқиқот ишларини олиб борди. Уларнинг аксарият кўпчилиги бўйича ишлар ниҳоясига етказилди. Тошкент марказий сейсмик станцияси ер юзида бўлиб ўтган уч мингдан ортиқ зилзилаларни ҳисобга олди. Директив органларга 100 га яқин кучли зилзилалар бўлиши ҳақида шошилинч маълумотлар етказиб берилди.

Амалга оширилган муҳим тадқиқотлардан бири шу бўлдики, Ўрта Осиё ва Қозоғистонда 1973 йилда бўлиб ўтган зилзилалар каталоги, эпицентр карталари тузилди, Ўрта Осиё зонаси территориясининг сейсмиклиги анализ қилинди. Худди шундай ишлар Ўзбекистон бўйича ҳам амалга оширилди.

Зилзилаларнинг физик хоссаларини ўрганиш, ер қимирлашларни олдиндан билиш усулларини ишлаб чиқиш ва табиий даракчиларни аниқлаш юзасидан ҳам анчагина ишлар қилинди. Фарғона тоғлараро чўкмасида тажриба геодинамик полигони барпо этилди. Бу ерда ер қобиғининг тез ва суст деформацияланишини магнитометрик, геодезик татқиқ қилиш учун база вужудга келтирилди. Ионосферадаги ўзгаришлар билан шундан сўнг тез содир бўладиган зилзилалар ўртасида алоқадорлик борлигини аниқлаш юзасидан ўтказилган циклли тадқиқотлар ниҳоясига етказилди.

Чорвоқ гидроузели районида сейсмик жиҳатдан нисбатан ҳавфли бўлган учта зона — Чотқол, Коржатоғ, Бурчмулла зоналарининг кенгайишига йўл қўймаслик тадбирлари ишлаб чиқилди. Сув омборини тўлдириш билан сейсмик активлик даражаси ўртасида боғлиқлик борлиги аниқланди. Саноат йўли билан қилинган портлатишлар маълумотлари бўйича тўғоннинг амплитуда-частота характеристикаси аниқланди. Ҳисор сув омбори сейсмик микрорайонининг картаси тузилди.

Республикамизнинг кўпгина шаҳарларида амалга оширилаётган қурилишлар учун ҳам зарур маълумотлар етказилиб бераяпмиз. Чунки, ҳар бир объектни қуришдан олдин у бунёд этиладиган территориянинг геологик хусусиятлари қанча аниқ билинса шунча яхши бўлади. Қурилиш давомида шу геологик хусусиятлар ҳисобга олинади. Бу биринчидан объектларнинг пухта қурилишига олиб келса, иккинчи томондан харажатларнинг камроқ бўлишига ҳам ёрдам бериши мумкин. Шунинг учун ҳам бу соҳадаги илмий-тадқиқот ишларимиз йилдан-йилга кенгайиб бормоқда. Биргина Тошкент шаҳрида бизнинг илмий хулосаларимизни ҳисобга олиш капитал қурилиш учун ажратилган миллион сўмлаб давлат маблағини тежаб қолиш имконини берди. Худди шундай ишлар Олмалиқ, Оҳангарон, Наманган, Фарғона ва бошқа шаҳарларда ҳам амалга оширилди. Комплекс инженерлик-геологик тадқиқотлар натижасида бу шаҳарларда у ёки бу объектни қуриш учун маъқул бўлган участкалар аниқлаб берилди.

Кучли вайронгарчилик олиб келувчи зилзилалар ва портлашлар вақтида тупроқнинг мустаҳкамлигини аниқлаш усулларини ишлаб чиқиш бўйича тадқиқотлар ҳам тугалланди. Комплекс олиб борилган сейсмологик ва геологик-геофизик тадқиқотлар ва маълумотлар асосида Ўзбекистон территориясининг сейсмик районлаштиришнинг янги картаси макети тузилди.

Республика халқ хўжалигига қатор илмий-тадқиқот ишлари натижалари ҳам жорий қилинди. Ўзбекистон Госстройи, турли министрликлар ва идораларнинг илтимоси бўйича 30 дан ортиқ тавсия ва таклифлар берилди.

Институтимиз коллективи олдида бу йил янада катта вазифалар турипти. Биз илмий-тадқиқот ишлари кўламини янада кенгайтиришимиз, натижаларини халқ хўжалигига жорий қилишимиз, фаолиятимиз самарадорлигини тинмай оширишимиз керак. Айниқса, КПСС XXIV съездининг тарихий қарорларида таъкидлаб ўтилганидек, фан билан ишлаб чиқаришнинг амалий алоқасини янада мустаҳкамлаш йўлида жуда кўп куч-ғайрат сарф қилишимиз лозим.

Миртоҳир МИРҲАМИДОВ,
Ўзбекистон ССР Фанлар академияси сейсмология институтининг ходими.

«ЧИРЧИКСЕЛЬМАШ» заводи ишлаб чиқариш илғорларидан бири бўлган Карим Хусанов яқинда бир группа илғорлар қаторида Москвага бориб, «Ғалаба Байроғи» ёнида суратга тушишга муяссар бўлди. Бу пешқадам муттасил смена топшириқларини 1,5—2 ҳисса қилиб бажариб келмоқда.

Суратда К. Хусанов.

И. Глауберзон фотоси.

АҲОЛИ ХИЗМАТИДА

Бекобод шаҳрида қатор маданий-маиший хизмат объектлари фойдаланишга топшириляпти, мавжудлари кенгайтирилиб, малакали мутахассислар билан таъминланмоқда.

11-микрорайонда бунёд этилган янги кинотеатр шаҳар аҳолисини айниқса қувонтирди. Шунингдек, яқинда «Техсложприбори» бирлашмаси ишлай бошлади. Бу йирик корхонада ёзув ҳамда кир ювиш машиналари, соатлар, заргарлик буюмлари ва бошқа мураккаб техника асбоб-ускуналари ремонт қилинмоқда. 16-қурилиш трестининг бунёдкорлари қурган бирлашмада 30 дан ортиқ малакали ремонтчи мутахассис хизмат қилмоқда.

ТЕЗ ВА СОЗ

Тўлқин Самиғовни Меҳнат Қизил Байроқ орденли 159-қурилиш трестида танимайдиган киши йўқ. Ленин ордени кавалери бўлган бу йигит трестнинг 13-қурилиш бошқармасида кўп йиллардан бери комплекс бригадага бошчилик қилиб келмоқда.

Бригада азаматлари шу кунларда Саперная кўчасида 84 квартирали турар-жой биносини бунёд этишаяпти. Кун сайин кўкка бўй чўзаётган бинода қурувчилар ишни моҳирлик билан ташкил этиб, вақтдан ўзиб ишлашмоқда. Бино қурилишига 1 миллион 200 минг сўм маблағ ажратилган. Бригаданинг 55 кишидан иборат қурувчилари бу уйни муддатидан илгари фойдаланишга топшириш учун барча имкониятлардан фойдаланишмоқда.

Меҳнат беллашувида ғишт терувчи Ғани Валиев, дурадгорлар Ўрин Маҳкамов, Марат Боймирзаев, бетончи Аҳад Шикановлар илғорликни қўлдан беришмаяпти. Улар кунлик топшириқларини бир ярим-икки бараварга етказиб бажаришаяпти.

Бригада азаматлари бу йил беш минг дона ғишт, бир ярим тонна арматура, ўн кубометр тахта ва бошқа қурилиш материалларини тежаб қолишга аҳд қилишган.

М. МИРЗАШАРИПОВ.

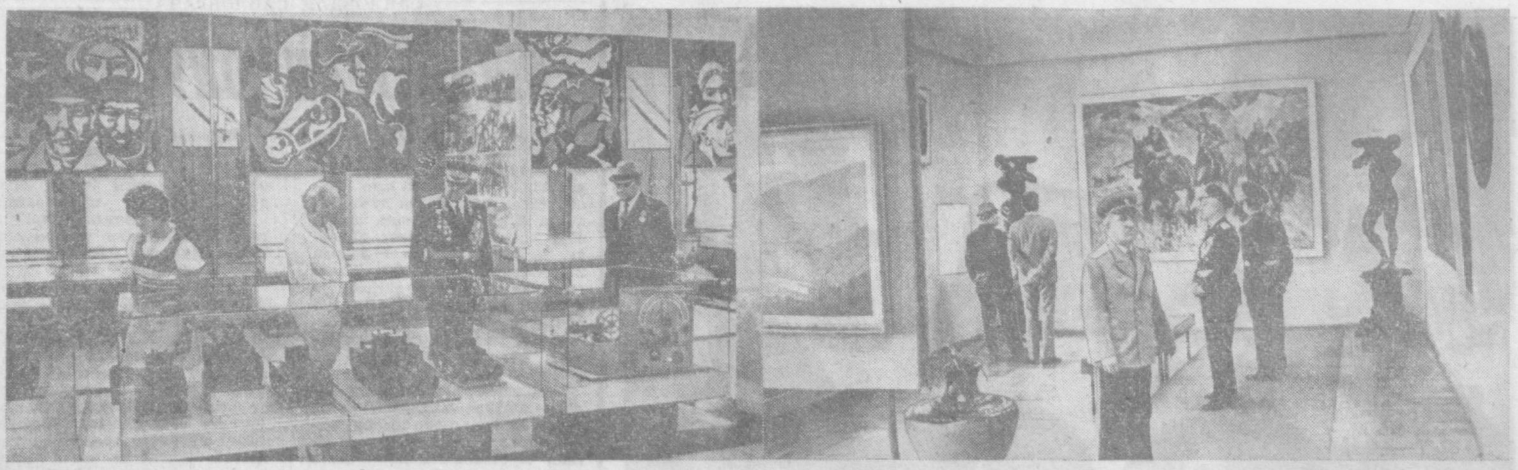

Суратда: Туркистон Ҳарбий округи қўшинлари тарихи музейи заллари бўйлаб.

С. Маҳкамов ва Т. Каримов фотоси.

Спорт

МУҲИМ ҒАЛАБА

Ўтган якшанба куни Киевнинг марказий «Динамо» стадиони минбарларини юз мингдан ортиқ футбол ишқибози тўлдирди. Улар Европа биринчилигининг олтинчи саралаш группасида қатнашаётган СССР ва Ирландия терма командалари ўртасидаги қизиқарли учрашувнинг гувоҳи бўлишди.

Учрашув меҳмонлар ҳужуми билан бошланди. Лекин орадан бир неча дақиқа ўтмай совет футболчилари ташаббусни тўла қўлга олиб Ровуч дарвозасини кетма-кет тўпга тута бошладилар. Ниҳоят, ўн биринчи минутда бошланган навбатдаги ҳужумни Олег Блохин муваффақиятли якунлади. Орадан бироз вақт ўтгач, команда капитани Виктор Колотов яна ҳисобни оширди. Ҳар иккала ҳужумчи ҳам қийин вазиятда туриб рақиб дарвозасини аниқ нишонга олдилар.

Учрашувнинг иккинчи бўлимида меҳмонлар ярим ҳужумчиси Хенд Евгений Рудаков хатосидан фойдаланиб орадаги ҳисобни бироз қисқартирди. 2:1 ҳисоби ўйин охиригача ўзгармади.

Командамиз учун бу ғалаба сув билан ҳаводек зарур эди. Агарда учрашув дуранг ёки муваффақиятсизлик билан якунланганда улар бундан буён Европа чемпионатида курашни давом эттириш ҳуқуқидан маҳрум бўлар эдилар. Масъулиятни чуқур ҳис этган йигитларимиз бор маҳоратларини ишга солиб муҳим ғалабани қўлга киритдилар.

Европа чемпионати мусобақалари давом этади. Энди СССР терма командаси Швеция терма командаси билан икки марта, Туркия терма командаси билан бир марта учрашув ўтказади.

●

БОЙ БЕРИЛГАН ОЧКОЛАР

Олдинига пахтакорчилар ёппасига ҳужумга ташланиб рақибларини довдиратиб қўймоқчи бўлишди. Лекин, армиячилар унчамунчага довдирайдиганлардан эмас эди. Улар бу йилги мавсумни пухта тайёргарлик кўрган ҳолда бошлашди. Ҳужумда ҳам, ҳимояда ҳам ўйинчилар активлиги кучайди. Бу пахтакорчилар билан бўлган бахсда яна бир бор сезилди. Улар рақиб ҳужумларини енгилгина бартараф этиб, иноқлик билан олдинга ташландилар-да, 16-минутда ҳисобни очишга муваффақ бўлдилар. Тўп муаллифи Борис Копейкин бўлди.

Шундан кейин ҳам пахтакорчилар Копейкин кириб келаётган заиф «йўлка»ни тўсиш пайига тушмадилар. Ёш ҳимоячи Олим Аширов яккама-якка олишувларда Копейкинга бас келолмади. Тажрибали ҳужумчи яна тўп билан олға ташланиб, Филатов дарвозасини кучли зарб билан забт этди. Ўйин тугашига саноқли дақиқалар қолганда Копейкин ҳимоячилар хатосидан моҳирлик билан фойдаланиб дарвозага учинчи тўпни киритди.

Ёппасига ҳужумга берилиб ҳимояни унутган пахтакорчилар қаттиқ жазоландилар. Тўғри, ҳужумсиз тўп дарвозага кирмайди. 48-минутда ҳамшаҳарларимиз ҳужумни кучайтириб меҳмонларни шошириб қўйдилар. Пировардида рақиблар тўпни дарвоза чизиғидан ташқари чиқариб юбориш билан суръатни бироз бўшаштирмоқчи бўлишди. Шунда Аннинг бурчакдан йўналтирган тўпини Юрий Белов моҳирлик билан рақиб дарвозасига аниқ йўналтирди. Лекин бундай маҳорат ўйинчиларимизда бир-икки йилт этиб кўринди-ю, дарров сўнди. Пахтакорчилар 1:3 ҳисобида мағлубиятга учраб муҳим очколарни бой бердилар. Энди улар 24 майда «Торпедо» командасини қабул қиладилар.

Олий лига командалари мамлакат биринчилигининг еттинчи тур учрашувлари қуйидагича якунланди. «Спартак» — СКА 0:0, «Динамо» (Тб) — «Торпедо» 2:0, «Динамо» (М) — «Арарат» 1:0, «Шахтёр» — «Локомотив» 2:0, «Днепр» — «Черноморец» 4:1, «Заря» — «Зенит» 3:0.

ҚЎШИҚЛАР ҚАНОТИДА

ОБЛАСТЬ АШУЛА БАЙРАМИ

Олмалиқ кон-металлургия комбинатига қарашли Октябрь 40 йиллиги номидаги спорт майдони шаҳар марказига жойлашган. Бу ердан бағридаги бебаҳо бойлигини элга ҳадя этаётган тоғлар кўзга яққол ташланиб туради. Тош чиқиндиларидан ҳосил бўлган «янги тоғ» у ердаги тоғни урса талқон қиладиган азамат меҳнаткашларнинг қудратини намойиш этиб тургандай гўё.

17 майда мана шу спорт майдонига ўзгача файз кирди. Теварак-атроф байрам қиёфасида.

Мана, ниҳоят кутилган дақиқалар яқинлашганлидан дарак бериб, карнай-сурнай садолари янграб кетди. Микрофондан таралган «Диққат! Диққат! Диққат!» деган овоз ҳамманинг эътиборини жалб этди. Спорт майдонига Олмалиқ мактаб ўқувчиларидан ташкил топган йигирмадан зиёд ноғорачилар кириб келди, горн ва ноғора садолари Олмалиқ осмони бўйлаб парвоз этди. Худди шу зумдан эътиборан «Ашула байрами» иштирокчиларининг колоннаси спорт майдонига кириб кела бошлади. Энг олдинда СССР, Ўзбекистон ҳамда қардош республика байроқларини кўтариб олган спортчилар. Улардан кейин ёш армиячилар, Чирчиқ шаҳри, Бекобод, Янгийўл ва Ангрен шаҳарлари, Чиноз, Оққўрғон, Қуйи Чирчиқ, Калинин, Оҳангарон ва бошқа район ҳаваскорлари коллективи бирин-кетин ўтиб, саҳна атрофига саф тортишди.

«Ашула байрами» ташкилий комитетининг раиси, область ижроия комитети раисининг ўринбосари Г. Б. Йўлдошева қисқача нутқ сўзлаб, «Ашула байрами»ни очиқ деб эълон қилди.

Байрам байроғини Совет Иттифоқи Қаҳрамони Л. Г. Бабушкин, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Л. В. Подвигин ва Юқори Чирчиқ район маданият уйининг директори М. Маликов ўртоқлар кўтардилар. Майдонга ўрнатилган машъал ёқилди.

СССР ва Ўзбекистон гимнлари ижро этилди.

Шундан кейин «Ашула байрами» қатнашчиларининг чиқишлари бошланди. Аввало спортчи қизлар спорт ўйинлари кўрсатишди. Сўнгра программага мувофиқ Н. Г. Степанов дирижерлигида областнинг бирлашган хор коллективи «Доҳий партиям», «Қутлуғ уруш» (русча) ва «Дўстлик чаманзори» ашулаларини ижро этишди. Олмалиқ халқ цирк коллективининг чиқишлари томошабинларда яхши таассурот қолдирди. Умуман ҳар бир район ҳаваскорлари коллективининг чиқиши томошабинлар томонидан қизғин кутиб олинди. Ўз навбатида ҳаваскорлар ҳам ўз санъатларини томошабинларга етказишга, тайёрлаб келган номерларини юқори даражада намойиш этишга ҳаракат қилишди. Ўзбек халқ рақси, куй ва қўшиқлари билан бир қаторда рус ҳамда қозоқ куй-қўшиқлари, татар ва бошқа қардош халқлар рақслари ижро этилди. Албатта, «Ашула байрами» репертуарининг асосий мазмунини уруш ва ғалаба мавзуси эгаллаган. Гўёки қаҳрамон жангчиларимиз, Буюк ғалабамиз шуҳрати қўшиқлар қанотида юксак-юксакларга олиб чиқилди.

Кўпгина чиқишлар юқори даражада ўтди, Айниқса, Олмалиқ шаҳар музика мактаби хор коллективи ижро этган «Солдат юлдузлари», Чиноз район Энгельс номли колхоз аъзоси, кекса хонанда П. Есентовнинг қозоқча айтган «Саломнома», оржоникидзелик дуторчи қизлар коллективи куйлаган «Қарши чўлида» ашулалари, Ангрен шаҳар маданият уйи ҳаваскорлари коллективи ижро этган «Учрашув», Чирчиқ шаҳар пойафзалчилар клуби ҳаваскорлари коллективи ўйнаган татарча «Ҳайтарма» рақслари томошабинлар олқишига сазовор бўлди. Байрам чиқишлари поёнига етгач, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган маданият арбоби, консерватория доценти И. М. Пономаревга сўз берилди. У жюри аъзолари номидан биринчи ўринни Олмалиқ шаҳар музика мактаби коллективи, иккинчи ўринни Урта Чирчиқ район маданият уйи ва 1-сон ўрта мактабининг бирлашган хор коллективи, учинчи ўринни Чирчиқ шаҳар химиклар маданият саройи оркестри коллективи олганлигини эълон қилди.

Шуни алоҳида таъкидлаб ўтиш керакки, «Ашула байрами»нинг якунловчи номеридаги «Мангу олов» музикали композициясини тайёрлаб келган оҳангаронлик ҳаваскорлар жуда ҳам ажойиб ўйнаб, ўз маҳоратларини намойиш этишди. Улар ижросидаги композицияда уруш даҳшатлари ҳам, жангчиларимизнинг матонати ҳам, яраланган жангчиларнинг жароҳатига малҳам бўлган ҳамшираларимиз жасорати ҳам, ғалабага эришган совет халқининг букилмас иродаси ҳам, ҳозирги авлод бахт-саодати учун жангда жон берган жангчилар хотирасига ўрнатилган ёдгорлик ва мангу олов мазмуни ҳам ўз аксини топган.

Хуллас, область маданият бошқармаси ва область комсомол комитети томонидан уюштирилган, совет халқининг немис фашистлар Германияси устидан қозонилган Буюк Ғалабанинг 30 йиллигига бағишланган ушбу «Ашула байрами» тантанавор тус олиб, мароқли ўтди. Албатта, унга бош режиссёрлик қилган Мансур Саъдуллаевнинг хизмати ҳам кўриниб турибди.

«Ашула байрами»да область партия комитети ходимлари, область маданият бошқармаси ва область комсомол комитети вакиллари иштирок этишди.

Э. МУҲАМЕДОВ.

ТОШКЕНТ кутубхоналар коллектори область район ва шаҳарларига турли хилдаги бадиий ва техника китобларини жўнатиб туради. Ҳар йили кутубхоналар 1 миллион 150 минг сўмлик адабиётлар олади. Суратда: комплектловчи Марғуба Ҳасанова колхоз маданият уйлари учун китоблар ажратмоқда.

И. Глауберзон ва В. Сироткин фотоси.

ФАН ВА ТЕХНИКА ЯНГИЛИКЛАРИ

Приборсиз машина

Енгил автомобилларда соат, спидометр ва ҳоказо приборлар тобора кўпайиб боряпти. Вақт келиб, бундай асбоблар сони қирувчи самолётдаги каби бўлиши ҳам эҳтимолдан ҳоли эмас. Демак, машина ҳайдовчи иши мураккаблашиб бораверади.

Ана шу ишни енгиллаштириш мақсадида япон фирмаларидан бирида машинага ҳамма приборларнинг ўрнини боса оладиган битта рангли телевизор ўрнатиб, синаб кўрилди. Машина жойида турган вақтда у телекўрсатувларни кўриш имконини ҳам беради.

Олти тактда

Италия, Япония, Францияда инженерлар олти тактли ички ёнувчи двигатель яратишга кўпдан бери уриниб келишган. Калифорния (АҚШ) мутахассислари яқинда бу ишнинг уддасидан чиқишди.

Мазкур двигателда аввал ёнилғи сўриб олингач, кейин аралашма босим остида қисилади. Ёнилғи ёниб, мотор ишга тушади, ортиқча газ эса ташқари чиқарилиб, сув сепилгач, ёниш камерасида тўпланган иссиқлик ҳисобига буғга айланади. Ниҳоят олтинчи тактда мотор ишга тушади. Ортиқча буғ қўшимча клапандан ташқарига чиқиб кетади.

Бундай моторнинг фойдали иш коэффициенти оддий мотордагига нисбатан анча юқори бўлиб, у ҳавони заҳарли газлар билан камроқ бузади. Мотор бунда узоқроқ вақт ишлайди, ёнилғи ҳам тежалади, радиатор ва вентиляторга ҳам ҳожат қолмайди, негаки двигатель буғ ҳосил бўлиши туфайли ўзи совиб туради.

«Родэке» нима?

Америкадаги фирмалардан бирида элеватор ва тегирмонларда кўплаб дон-дунни кемириб юборувчи сичқон ва каламушларга қарши ғаройиб бир усул қўллана бошланди. Бу — «Родэке» деб аталмиш мосламадир. Узидан ультра товуш чиқариб турадиган бу мослама овози ва частотаси жуда паст бўлиб, уни одам ҳамда мушук, ит, қўй, сигир кабилар эшитолмайди. Аммо сичқон, каламуш ва ҳатто олмахон бундай товушни ҳеч «ҳазм қилолмайди». Оғирлиги беш килограм келадиган бу аппарат элеватордаги ҳар қандай сичқон ёки каламушларни тумтарақай қилиб юборади.

ЖУРНАЛИСТЛАР ЎҚИМОҚДА

Тошкент область партия комитети ҳузуридаги журналист маҳорати мактабининг навбатдаги машғулоти бўлиб ўтди. Машғулотда тарих фанлари доктори, профессор Т. Эрназаров «Ҳозирги замон журналистикасининг актуал проблемалари», тарих фанлари кандидати, доцент С. Умиров «Журналист маҳорати» тўғрисида лекция ўқидилар.

Йиғилганлар «Совет Ўзбекистони» газетаси хатлар ва оммавий ишлар бўлими мудири Т. Назировнинг штатсиз авторлар коллективи билан ишлаш форма ва методлари, «Тошкент ҳақиқати» газетаси бўлим мудири С. Мусаевнинг меҳнаткашларни ҳарбий-ватанпарварлик руҳида тарбиялашда оммавий пропаганда воситаларининг роли ҳақидаги суҳбатларини ҳам зўр қизиқиш билан тингладилар.

Мактаб тингловчилари машғулот охирида Тошкент амалий санъат музейига экскурсия уюштирдилар.

ҚАҲРАМОНЛАР ХОТИРАСИГА

Янгийўл районидаги «Ленинизм» колхози марказидаги Иўғонтепа устида қад кўтарган жанговар ва меҳнат шон-шуҳрати ҳайкалини очишга бағишланган митинг бўлиб ўтди. Сўзга чиққан район партия комитетининг биринчи секретари А. Алимов, «Коммунизм» колхози раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони М. Исматов ва бошқалар колхоз қурилиши, Улуғ Ватан уруши ва тинч қурилиш йилларида жасорат кўрсатган ҳамқишлоқларини ҳурмат билан тилга олдилар. Ўрнатилган 25 метрлик ҳайкал оловли йилларда чиниққан авлод хотирасини доимо эсга солиб туради.

Ўша куни ҳайкал супачаси анвойи гулларга тўлиб кетди. Колхозчилар, совхоз ишчилари, ёшлар Улуғ Ватан уруши қаҳрамонлари хотирасини эсга олиб ҳайкал олдида бир дақиқа сукут сақлаб турдилар.

О. РАСУЛОВ.

БИЛДИРИШ

Тошкент ишчи-деҳқон мухбирлари университети тингловчиларининг навбатдаги машғулоти 23 май жума куни ўтказилади.

Реклама ва эълонлар

Ўзбекистон ССР Маориф Министрлиги

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ДАВЛАТ ПЕДАГОГИКА ИНСТИТУТИ

1975—1976 ЎҚУВ ЙИЛИГА

ҚУЙИДАГИ ИХТИСОСЛИКЛАР БЎЙИЧА

СТУДЕНТЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Ўзбек тили ва адабиёти, рус тили ва адабиёти (миллий мактаблар учун рус тили ва адабиёти ўқитувчилари тайёрлайдиган бўлим), рус тили ва адабиёти (рус мактаблари учун рус тили ва адабиёти ўқитувчилари тайёрлайдиган бўлим), инглиз тили (ўзбек бўлими), география ва биология (ўзбек бўлими), математика (ўзбек ва рус бўлимлари), умумтехника бўлими (ўзбек ва рус бўлимлари).

АРИЗАЛАР 20 ИЮНДАН 21 ИЮЛГАЧА ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

КИРИШ ИМТИҲОНЛАРИ 1 АВГУСТДАН 20 АВГУСТГАЧА ДАВОМ ЭТАДИ, СТУДЕНТЛИККА ҚАБУЛ ҚИЛИШ ЭСА 21 АВГУСТДАН 25 АВГУСТГАЧА ДАВОМ ЭТАДИ.

СИРТҚИ БЎЛИМГА ҚУЙИДАГИ ИХТИСОСЛИКЛАР БЎЙИЧА СТУДЕНТЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ: рус тили ва адабиёти (миллий мактаблар учун рус тили ва адабиёти ўқитувчилари тайёрлайдиган бўлим), ўзбек тили ва адабиёти, математика, география (ўзбек бўлимлари).

КИРИШ ИМТИҲОНЛАРИ 1 ИЮНДАН 20 ИЮНГАЧА, СТУДЕНТЛИККА ҚАБУЛ ҚИЛИШ 21 ИЮНДАН 30 ИЮНГАЧА ДАВОМ ЭТАДИ.

Институтга кирувчилар ректор номига ёзилган ариза билан бирга қуйидаги ҳужжатларни топширишлари керак: характеристика, ўрта маълумоти тўғрисида ҳужжат (асли), меҳнат ва колхоз дафтарчасидан (корхона ёки колхоз правлениеси томонидан тасдиқланган) кўчирма, 3x4 см. катталикдаги 4 дона фотосурат (бош кийимсиз), соғлиғи тўғрисида справка (286-форма).

Сиртқи бўлимга кирувчилар эса иш жойларидан справка топширишлари керак.

ПАСПОРТ ВА ҲАРБИЙ БИЛЕТ ШАХСАН КЎРСАТИЛАДИ.

Институтга кирувчилар қуйидаги фанлардан имтиҳон топширадилар: Ўзбек тили ва адабиёти бўлимига кирувчилар: ўзбек тили ва адабиёти (ёзма ва оғзаки), СССР тарихи (оғзаки), чет тили (оғзаки).

Рус тили ва адабиёти бўлимига кирувчилар: рус тили ва адабиёти (ёзма ва оғзаки), СССР тарихи (оғзаки), чет тили (оғзаки).

Рус тили ва адабиёти (миллий мактаблар учун рус тили ва адабиёти ўқитувчиси тайёрлаш) бўлимига кирувчилар — рус тили ва адабиёти (ёзма ва оғзаки), СССР тарихи (оғзаки), чет тили (оғзаки).

Чет тили бўлимига кирувчилар: чет тили — инглиз тили (оғзаки), ўзбек тили ва адабиёти (ёзма ва оғзаки), СССР тарихи (оғзаки);

География ва биология бўлимига кирувчилар: география, биология, химия (оғзаки), ўзбек тили ва адабиёти (ёзма);

География бўлимига кирувчилар: география (оғзаки), математика (оғзаки), СССР тарихи (оғзаки), ўзбек тили ва адабиёти (ёзма);

Математика бўлимига кирувчилар: математика (ёзма ва оғзаки), физика (оғзаки), ўзбек ва тили адабиёти ёки рус тили ва адабиёти (ёзма);

Умумтехника бўлимига кирувчилар: математика (ёзма ва оғзаки), физика (оғзаки), ўзбек тили ва адабиёти ёки рус тили ва адабиёти (ёзма).

Сиртқи бўлимга аризалар 31 майгача, кириш имтиҳонлари 1 июндан 20 июнгача қабул қилинади. Студентлар составига қабул қилиш 21 июндан 30 июнгача ўтказилади.

Мурожаат учун адрес: 702500, Тошкент область, Янги Ангрен шаҳри, 48-квартал, 1«в»-уй, қабул комиссияси.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 10.00—МОСКВА. 18.30 —ТОШКЕНТ. 18.35 — «Глобус». 19.05 —Уларни комсомол тарбиялаган. 19.45 — **«Ахборот».** 20.00 — Халқ контроли экрани. 20.30 — **«Ахборот».** 20.50 — КПСС XXV съезди олдидан. 21.10 — Концерт. 22.00 — **«Вақт».** 22.30 — Ишчи шон-шуҳрати клуби. **ИККИНЧИ ПРОГРАММА.** 10.00 — ТОШКЕНТ. 18.30 — МОСКВА. 19.00 — Янгиликлар. 19.15 — Топишмоқлар ва жавоблар. 19.30 — Телетомошабинлар саволларига жавоблар. 20.00 — Концерт. 20.25 — **Иван Бровкин қўриқда** (бадиий фильм). 22.00 — Мелиорация-саноат асоси. 22.30 — М. Шолохов ҳақида кўрсатув. **УЧИНЧИ ПРОГРАММА.** 19.25 — ТОШКЕНТ. 19.30 — Ўқув кўрсатуви. 20.00 — Концерт. 20.55 — Тошкент янгиликлари. 21.10 — Беш йиллик маршрутлари бўйлаб. 21.30 — **Қотиб қолган чақмоқлар** (бадиий фильмнинг 1-серияси).

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 20 V да **Антоний ва Клеопатра,** 21 V да **Катта концерт,** 22 V да **Травиата.**

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА— 20 V да **Оқшомдан тушгача,** 21 V **Алжонларим,** 22 V да **Комиссия.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА—21 V да **Хонума хоним,** 22 V да **Олифта.**

КИНО

Очкўзликка қарши маккорлик — САНЪАТ САРОЙИ, НАВОИЙ НОМЛИ, «НУКУС», «ЎЗБЕКИСТОН», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», ҲАМЗА номли (кундуз ва кечқурун).

Софдил, Сўнгги ўқ — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ», «ҚОЗОҒИСТОН», «ДРУЖБА», «ВОСТОК», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).

Катта аттракцион — «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун).

Ёмғир ёғди, излар ювилди — «БИЛИМЛАР УЙИ» (15.00, 17.00, 19.00).

ЁЗГИ БИНОДА

Софдил, Сўнгги ўқ — «ФЕСТИВАЛЬ».

«Ташоблдоруправление»

25-ЙЎЛ-ҚУРИЛИШ БОШҚАРМАСИ

(Тошкент область, Тўйтепа шаҳри)

ТУГАТИЛАДИ

Ҳамма даъволар 25-йўл-қурилиш бошқармасида 15 июнгача қабул қилинади.

«ТАШОБЛКОЛХОЗ СТРОЙ» трестининг

3-ҚУРИЛИШ МАТЕРИАЛЛАРИ КОМБИНАТИГА

ЯНГИЙЎЛ ва ОҚҚЎРҒОН районидаги ғишт заводларида ишлаш учун ғишт ишлаб чиқариш мутахассислигига эга бўлган ишчилар

КЕРАК

Ёлғиз кишилар — ётоқхона билан таъминланадилар.

Мурожаат учун адрес: Янгийўл шаҳри («Тошкент—Оққўрғон» автобуси).

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КАСАЛХОНАСИНИНГ НЕЙРОХИРУРГИЯ БЎЛИМИГА

медицина ҳамширалари, санитаркалар ва касалларни ташувчи санитарлар

КЕРАК

Бўлим хизматчиларининг иш куни — 6 соат, отпускаси 42 кун, шунингдек бир вақтда бошқа ерда ҳам ярим штатда ишлаш имконияти бор.

Ишга Тошкент шаҳар ва областида яшовчилар қабул қилинади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент область, Оржоникидзе район, Салор посёлкаси (ишчиларни А. Навоий номли театр олдидан касалхона автобуси ишга олиб келади, ёки 62, 117, 139 автобуслар билан бориш мумкин).

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

Орган Ташкентского обкома КП Узбекистана и облисполкома

БИЗНИНГ АДРЕС: 700029, ГСП, Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, №26. ТЕЛЕФОНЛАР

Коммутатор — 330249 дан 330258 гача.

Эълонлар — 338142.

Р—02457. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. Индекс 64634. Б—3477.